

Directa

setmanari de comunicació

Núm 332 2 d'octubre de 2013 1,70 €

QATAR LUNYA

L'aterratge de l'emirat a l'economia catalana és avalat i potenciat per unes administracions que ignoren les constants vulneracions dels drets humans de la 'petromonarquia' del golf Pèrsic

PÀGINES 5-7

5-7

Xavier Trias posa Barcelona al servei de les **operadores de telefonia**

14-15

La victòria de la dreta marca el cinquè aniversari de la **revolució islandesa**

18-19

El **Circol Maldà** tanca les portes després d'un lustre d'intensa activitat escènica

A fons

L'excepció feta tribunal, història de l'**Audiència Nacional**

ESTIRANT DEL FIL

Gràcies als monumentals excedents de divises acumulats amb les exportacions de petroli i gas, els fons sobirans de Qatar i la Unió dels Emirats Àrabs (UEA) estan augmentant de manera imparable el seu pes a les economies occidentals, també a casa nostra. La crisi els ha obert les portes i el seu aterratge està sent aplaudit per una classe governant que mira a l'altra banda a l'hora de denunciar les vulneracions dels drets humans d'aquestes dues riquíssimes dictadures àrabs, que avui juguen un paper clau en el capitalisme global.

ECONOMIA // CATALUNYA OBRE LES PORTES ALS FONS SOBIRANS DE QATAR I LA UEA OBVIANT LES GREUS VULNERACIONS DELS DRETS HUMANS ALS EMIRATS

Barra lliure a les inversions de les 'petromonarquies'

Marc Font

@marcfontribas

Qatar Airways és omnipresent al Futbol Club Barcelona. L'acord de patrocini entre l'aerolínia qatariana - propietat del govern de l'emirat i l'entitat esportiva va entrar en vigor l'1 de juliol i, des d'aleshores, la publicitat de la companyia apareix a la samarreta de l'equip de futbol, a la façana del Camp Nou, a les graderies de l'estadi i al museu del club. A canvi, el Barça s'embutxacarà 95 milions d'euros fins al 2016, que poden arribar als 100 si el primer equip de futbol és capaç de guanyar la Lliga de Campions durant els propers tres anys. L'aliança amb el riquíssim emirat del golf Pèrsic va començar el 2010, quan el club va signar un acord amb Qatar Sports Investments, segons el qual el patrocinador de l'equip de futbol seria Qatar Foundation. Aquest estiu, en una mostra de la creixent comercialització de l'entitat, s'ha canviat la fundació per l'aerolínia, fet que no deixa de ser un nou salt endavant en l'estratègia de l'emirat per guanyar visibilitat i influència a escala planetària, de la mà d'una marca global com és el Barça.

Qatar Investment Authority, el fons sobirà de l'emirat, gestiona 100.000 milions d'euros

Més enllà de vincular-se a potents entitats esportives, tant Qatar com la Unió dels Emirats Àrabs (UEA) estan emprant els respectius fons sobirans per augmentar la seva presència a l'economia occidental, amb l'adquisició de deute sobirà i l'entrada constant a grans empreses transnacionals. Els Països Catalans no s'escapen de la tendència i cada cop hi són més nombroses les inversions provinents dels dos estats mencionats, unes inversions que són aplaudides tant pels governs -autonòmic i estatal- com pels *think tanks* ultraliberals i les escoles de negocis -que no amaguen la seva intenció d'instal·lar sucursals a la península Aràbiga-, amb l'argument que contribueixen a generar ocupació. Però, realment, és

tan positiva la creixent participació dels governs de Qatar i els Emirats Àrabs a les nostres economies?

PART FONAMENTAL DELS 'MERCATS'

Els fons sobirans pertanyen als estats i s'encarreguen de gestionar els excedents de les divises obtinguts amb les exportacions -en el cas de Qatar i la UEA, bàsicament gas i petroli. En paraules de l'economista i membre del Seminari Taifa Josep Manel Busqueta, el que busquen les *petromonarquies* àrabs és "intentar desvincular la capacitat de reproducció del seu model social i econòmic de la seva dependència dels recursos energètics". Dit d'una altra manera, pretenen diversificar l'economia. Per fer-ho, desenvolupen dos tipus de polítiques,

l'estalvi d'una part de la reserva de divises i la inversió en "actius a escala global que poden servir de riquesa patrimonial futura". Segons dades de l'informe *Fondos Soberanos 2012*, elaborat per Esade amb la col·laboració de l'agència pública Invest in Spain, actualment, al món, hi ha 73 fons sobirans, que gestionen un capital d'uns cinc bilions de dòlars (3,7 bilions d'euros), més del doble que els *hedge funds* (fons d'alt risc). Per tant, constitueixen una part fonamental del que anomenem *mercats* i el seu desembarcament en massa a les economies occidentals els darrers anys, aprofitant la crisi, la lliure circulació del capital i l'increment dels preus energètics -que els ha permès incrementar els excedents disponibles-, ha estat bàsic per garantir

L'acord de patrocini entre el Barça i Qatar Foundation signat el 2010 va significar l'inici de les relacions entre el club i l'emirat / ROBERT BONET

la continuïtat del capitalisme global. Busqueta afegeix que "es pot dir que actuen com a depredadors allà on hi ha un actiu que pot tenir valor per a ells en el futur i, en societats com la nostra, àvides de liquiditat, es troben amb moltes opcions d'inversió". I, certament, les estan aprofitant. Qatar Investment Authority (QIA), el fons sobirà de l'emirat, gestiona 100.000 milions d'euros i, el mes de juny, a través de la seva filial immobiliària, Diar Rial Estate, va comprar l'Hotel W -conegut popularment com Hotel Vela- de Barcelona per 200 milions d'euros. Des de fa dos anys, també és el propietari de Marina Tarraco, el port esportiu de luxe de la ciutat, pel qual va desemborsar 65 milions. A això, cal sumar-hi el control del 8,4% d'Iberdrola per part de Qatar

ESTIRANT DEL FIL

95

milions d'euros són els que s'embutxacarà el Barça fins al 2016 gràcies al patrocini de Qatar Airways; la xifra s'enfilirà als 100 si l'equip guanya la Champions

3,7

bilions d'euros és la xifra que gestionen els 73 fons sobirans que hi ha al món, pota fonamental dels mercats i del sosteniment del capitalisme global

94%

de la força laboral de Qatar és població immigrada, majoritàriament provinent de països empobrits d'Àsia, que pateix unes condicions laborals lamentables

Holding -un fons d'inversió propietat de QIA- que, d'aquesta manera, ja és el segon accionista de l'elèctrica. Iberdrola és propietària de la central nuclear de Cofrents (Vall d'Aiora) i té el 15% d'Ascó II i el 28% de Vandellòs II, a banda de tenir dos parcs eòlics a la Conca de Barberà, una central de cycle combinat a Tarragona, una altra a Castelló i diverses hidroelèctriques al País Valencià.

Pel que fa a la UEA, va adquirir l'aeròdrom i el circuit de kàrting d'Empuriabrava a través d'un fons sobirà, amb l'anunci de convertir-lo en el centre de paracaigudisme més gran del món; també controla la terminal de contenidors del port de Tarragona amb DP World -operador logístic propietat del govern de Dubai; disposa de diversos immobles a Sant Cugat i a Barcelona i, des del desembre de l'any passat, domina AlDahra Fagavi, fruit de la fusió d'una empresa àrab amb quatre agrícoles catalanes. Gairebé tota la producció, bàsicament farratge, s'exporta i serveix per alimentar camells i vaques de l'Emirat, on s'està impulsant la indústria làctica local.

PATRIMONI PRODUCTIU AMENATÇAT

Tot apunta que la presència d'interessos de Qatar i els Emirats continuarà augmentant els propers mesos, si més no a Catalunya. El mes de juny, Joan Josep Berbel, director d'Invest in Catalonia, l'organisme de la Generalitat encarregat d'atreure inversions estrangeres, va assegurar al diari *Ara* que treballen a mitja dotzena de projectes provinents dels dos països. Quatre mesos abans, la UEA va estrenar el seu consolat a Barcelona, fet que demostra el creixent interès pel territori. En una resposta escrita a un qüestionari de la *DIRECTA*, Berbel afirma que la

Els fons sobirans de les monarquies àrabs són molt opacs i no actuen pas en benefici de la població

relació d'Invest in Catalonia amb Qatar i els Emirats "és limitada", tot i que Acció -l'agència de suport a l'empresa catalana, de la qual depèn Invest- té un centre de promoció de negocis a Dubai (UEA). L'alt càrrec afegeix que treballen "per atreure inversions productives, que no estiguin en competència directa amb el teixit productiu local i creadores d'ocupació neta, estable i de qualitat", fet que, segons ell, limita l'interès dels fons sobirans dels dos països àrabs.

En opinió de l'economista Joan Manel Busqueta, el principal risc de l'atterratge creixent dels fons sobirans és el que "representa per a una societat perdre el

seu patrimoni productiu", de manera que "passem a estar en mans d'uns interessos que no són de la ciutadania". Segons el membre del Seminari d'Economia Crítica Taifa, l'arribada d'aquestes inversions "forma part d'una reestructuració del capitalisme global, de manera que el patrimoni de la col·lectivitat és transferit cap a petites elits", un procés que acaba deixant la ciutadania amb possibilitats "molt reduïdes" de posseir "patrimoni productiu". També s'associen a una pèrdua de sobirania i, de fet, diversos informes adverteixen que els fons sobirans "poden exercir pressió sobre un altre

Estat a través de l'adquisició de deute públic i amb l'adquisició de paquets accionaris significatius d'empreses privades que presten serveis essencials", com seria el cas d'Iberdrola.

Una altra de les denúncies habituals és que els fons sobirans de les monarquies àrabs són molt opacs i no actuen pas en benefici de la població, sinó de l'elit familiar que controla aquests règims dictatorials, situació que es dona tant a Qatar com a Dubai i Abu Dhabi (dos dels set emirats que conformen la UEA). "No són fons que tinguin un sentit social, ni per a nosaltres ni per a les societats de les quals

El fons sobirà de Qatar, a través de la seva filial immobiliària, va comprar l'Hotel Vela de Barcelona per 200 milions d'euros el juny de 2013 / VÍCTOR ALVAREZ

El precedent del cas KIO

Tot i que ara s'està vivint un boom dels fons sobirans de les monarquies àrabs a l'Estat espanyol, el seu aterratge es remunta a la dècada dels 80, quan Kuwait Investment Office (KIO) -el braç financer del fons Kuwait Investment Authority (KIA)- va fer inversions a Explosivos Río Tinto, el Banc Central, la paperera Torras o el Banc de Biscaia. L'experiència va acabar amb una monumental suspensió de pagaments de 300.000 milions de pessetes (1.800 milions d'euros) i l'empresonament del financer Javier de la Rosa, administrador de les inversions de KIO a l'Estat espanyol, que va ser condemnat per haver-se apropiat indegudament de 500 milions de dòlars. La fallida del grup kuwaitià va allunyar les inversions àrabs, que no s'han recuperat fins els últims anys, amb compres espectaculars. L'IPIC, el fons sobirà d'Abu Dhabi, controla el 100% de la petrolera Cepsa, mentre que Qatar Holding té el 5% de la filial brasilera del Banc Santander, per la qual va pagar prop de 1.500 milions d'euros el 2011. A Europa, les adquisicions també són notables. Destaquen el 17% de Volkswagen, el 5,8% del Barclays Bank o el 100% dels grans magatzems londinencs Harrods (Qatar) i el 3% de l'aeronàutica EADS (Dubai). I, evidentment, no hi ha falta el futbol. A banda de grans patrocinis, un fons d'Abu Dhabi és el propietari del Manchester City, mentre que Qatar controla el Paris Saint-Germain (PSG).

emanen", afegeix Josep Manel Busqueta. El periodista català Mòn Sanromà, que va viure dos anys a Qatar, rebla que, darrere les inversions, també hi ha una estratègia política de màrqueting, ja que serveixen per "comprar el beneplàcit dels governs (occidentals), que no diran res dolent d'ells". L'atterratge dels milionaris fons sobirans àrabs va acompanyat, gairebé, d'una catifa vermella per part del les nostres governants que, com passa a la resta de la UE, els reben amb els braços oberts sense esmentar ni una sola paraula de la vergonyant situació dels drets humans a Qatar i els emirats. ◀

Esclavisme modern per construir les instal·lacions del Mundial

Les vulneracions dels drets humans són habituals a Qatar, un Estat que ha implantat una "maquinària legal d'explotació" de treballadores migrades de diversos països asiàtics

Marc Font

@marcfontribas

Durant un mes de l'any 2022, Qatar serà, sens dubte, un dels epicentres mediàtics mundials. El motiu serà la celebració de la 22a edició de la Copa del món de futbol, que tindrà l'emirat com a seu. La FIFA li va atorgar l'organització de l'esdeveniment el desembre de 2010, fet que es va interpretar com una nova mostra de la creixent influència internacional del petit país (11.570 quilòmetres quadrats, una tercera part de Catalunya) de la península Aràbiga. Des d'aleshores, les ombres al voltant del Mundial de futbol de Qatar no han deixat d'augmentar. El gener d'enguany, la revista *France Football* va treure a la llum la suposada compra de vots per part de l'emirat per garantir la seva elecció com a seu del campionat esportiu. El presumpte escàndol de corrupció, batejat com a *QatarGate*, es pot considerar fins i tot un assumpte menor al costat de les lamentables condicions laborals de la gran majoria de les treballadores immigrades al país, retratades amb tota la seva cruïsa el 25 de setembre pel diari *The Guardian*.

Una investigació periodística conclou que, durant l'estiu, almenys un treballador nepalès va morir cada dia a les obres

Una investigació del rotatiu britànic va concloure que, durant l'estiu, almenys un treballador nepalès va morir cada dia a les obres de les infraestructures per a la Copa del món. Entre d'altres abusos, moltes persones nepaleses -la comunitat més nombrosa entre les immigrades a l'emirat- han denunciat que no han rebut el sou durant mesos, que se'ls han confiscat els passaports -fet que les converteix, *de facto*, en treballadores il·legals- i que no tenen accés a l'aigua durant les llargues jornades laborals que fan, que poden estendre's fins a 12 hores sota temperatures extremes en ple desert. A banda, moltes d'aquestes persones viuen en unes condicions deplorables, amuntegades a les habitacions d'uns barracons

que conformen una espècie de camps de treball i on, sovint, segons denuncia Amnistia Internacional (AI), ni tan sols funciona l'aire condicionat.

Les treballadores immigrades constitueixen el 94% de la força laboral de Qatar i la majoria, provinents del Nepal i de països del sud-est asiàtic, són víctimes d'abusos greus. "Hi ha una maquinària legal d'explotació", resumeix a la *DIRECTA* el periodista Mòn Sanromà, que va viure dos anys a l'emirat i és autor de *Qatar. El país més ric del món* (Edicions de 1984). El paradigma és el sistema *kafala*, segons el qual les empleades no qualificades han de vincular la seva residència legal a un *sponsor*, de manera que no poden canviar de feina ni sortir del país sense el consentiment del seu superior. A més, moltes han contractat grans deutes amb l'*sponsor* que les va reclutar i, en conseqüència, es veuen forçades a treballar sense rebre un salari a canvi, fet que constitueix una forma moderna d'esclavisme, segons la Confederació Sindical Internacional (CSI). Quan cobren, reben sous que no superen els 200 euros mensuals, tot i que sumen més de 60 hores

de feina cada setmana. En contrast, la població amb nacionalitat qatariana -el 15% dels dos milions d'habitants de l'emirat- té la vida resolta, gràcies a unes enormes ajudes públiques, pagades amb els beneficis dels hidrocarburs.

DISCRIMINACIÓ DE LA DONA

L'actual legislació laboral qatariana, aprovada el 2004, estableix un màxim d'hores treballades per setmana, vacances pagades i la garantia de la salut i la seguretat de les treballadores, però diferents investigacions d'organitzacions com Human Rights Watch (HRW) o AI han constatat l'incompliment reiterat de la normativa. Al seu darrer informe anual, AI també exposava que la llibertat d'expressió continua sent reduïda a l'emirat, que es mantenen casos de tortura a persones detingudes o que les dones encara pateixen discriminació legal. La llei de família estableix que, a elles, els és més difícil accedir al divorci que als homes, a banda de deixar-les en un clar desavantatge econòmic si se separen. Els drets polítics també són inexistent en un país sense partits ni eleccions. Però,

Les treballadores no poden canviar de feina ni sortir del país sense el consentiment del seu cap / RICHARD MESSENGER

La persecució d'activistes dels Emirats

Les vulneracions dels drets humans i les condicions laborals draconianes -que, sovint, freqüen l'esclavisme- per a les treballadores migrades del sud-est asiàtic també són moneda habitual als Emirats Àrabs Units (EAU), un Estat que -com Qatar- basa la seva monumental riquesa en l'explotació dels hidrocarburs sobre els quals s'assenta. Abu Dhabi i Dubai, els dos emirats més rics i coneguts dels set que conformen l'Estat, concentren la major part de denúncies per abusos als drets de les treballadores, uns abusos que -segons informes d'AI i HRW- van des del treball forçat fins a la confiscació del passaport, passant per jornades maratòniques a canvi de salaris miserables. Globalment, el respecte als drets humans als Emirats dista molt de ser òptim. El darrer informe anual d'Amnistia Internacional, publicat el mes de maig, destacava que la restricció a les llibertats d'expressió i associació estava creixent, que es van imposar 21 penes de mort durant el 2012 i que la discriminació legal i pràctica de la dona persistia. El juliol, més de 65 activistes van ser condemnades a presó, algunes d'elles amb penes de quinze anys, sota l'acusació de planejar un cop islamista, fet que es considera una represàlia per reclamar reformes democràtiques a la dictadura presidida pel xeic Khalifa.

mentre continuï la seva puixança econòmica, sembla impossible que les vulneracions dels drets humans que es cometent a Qatar es posin damunt la taula a cap fòrum internacional. En comptes d'això, el país és premiat amb l'organització del Mundial de futbol. ♦

AIXÍ ESTÀ EL PATI

8-9

Entrevistem quatre de les cinc anarquistes preses durant 123 dies per ordre de l'Audiència Nacional per fer comentaris al Facebook

URBANISME // LA NOVA NORMATIVA VOL REGULARITZAR LES ESTACIONS IL·LEGALS PER SATISFER LES OPERADORES I CONVERTIR BARCELONA EN UNA CIUTAT 'MOBILE FRIENDLY'

Barcelona es posa al servei de les empreses de telefonia

Ricard Sàez

@infobaix

Durant una reunió de treball de la GSM Association (la patronal mundial de les comunicacions per mòbil) celebrada principis de setembre, l'alcalde de Barcelona, Xavier Trias (CIU), va explicar "el potencial de la ciutat comtal per acollir qualsevol projecte al voltant de la telefonia mòbil". Trias, que també és president de la Fundació Mobile World Capital, es va oblidar de concretar que el potencial radica en la voluntat del consistori de donar llargues mànigues a les operadores de telefonia mòbil. Els darrers anys, Barcelona ha esdevingut la capital mundial del mòbil -ha acollit la macrofira de la GSM, el Mobile World Congress (WMC) des del seu inici- i, de retruc, un camp lliure per a la instal·lació d'antenes de telefonia sense llicència municipal. A l'altre costat de la balança, hi trobem les entitats i les comunitats veïnals que lluiten des de fa anys per contrarestar la impunitat de les operadores i posar llum sobre els efectes nocius per la salut, encara incerts arran de la manca d'estudis independents.

El gerent de l'Institut Municipal d'Informàtica va donar el tret de sortida a la desregularització de les instal·lacions de telefonia mòbil a Barcelona el febrer d'enguany

Pocs dies abans de l'inici de l'MWC, el febrer d'enguany, el gerent de l'Institut Municipal d'Informàtica, Manel Sanromà, va donar el tret de sortida a la desregularització de les instal·lacions de telefonia mòbil a Barcelona. En unes

declaracions fetes a la premsa, Sanromà va anunciar que la Comissió de Govern Local havia aprovat un esborrany d'ordenança que suprimeix l'obligació de demanar llicències municipals per instal·lar equips de telefonia mòbil i aixeca la prohibició d'instal·lar antenes en edificis catalogats. Per l'Ajuntament, els canvis legislatius estan motivats per l'increment d'usuàries de tecnologia d'última generació i converteixen Barcelona en una ciutat *amiga del mòbil* que deixa enrere el seu passat d'*enemiga*.

Amiga o enemiga, l'Ajuntament reconeix que hi ha 640 emplaçaments físics amb un total de 800 instal·lacions de telefonia mòbil repartides per tota la ciutat. A aquesta xifra, cal sumar-hi les estacions base ubicades a les noves ins-

tal·lacions de la Fira de Barcelona, al Polígon Industrial Pedrosa de l'Hospitalet de Llobregat i les que no estan declarades.

La DIRECTA ha pogut comprovar diversos casos d'antenes il·legals.

LES ANTENES DE LES CENTRALS

Un dels casos on s'incompleix la llei és el de les centrals telefòniques (CT). En aquests edificis, propietat de Telefónica, les antenes de telefonia mòbil i de telefonia fixa per radioenllaç vulneren tota la normativa local. La normativa no permet que cap antena sobresurti més de 4,4 metres per sobre de l'alçada real de l'edifici, sempre que l'edifici tingui -com a mínim- tres plantes més la planta baixa. Tampoc no permet la construcció de torres de gelosia sobre les cobertes, tot i que

Les entitats i les comunitats veïnals lluiten des de fa anys per contrarestar la impunitat de les operadores / ROBERT BONET

hi ha algunes centrals telefòniques que tenen torres metàl·liques que s'aixequen fins a deu metres per sobre de l'alçada real dels edificis.

Només a Barcelona, hi ha 30 centrals telefòniques que incompleixen la llei. Entre els casos més flagrants, trobem les antenes de la CT Barcelona-Roma, ubicada a l'antiga seu de Telefónica de l'avinguda de Roma, 143; la CT de la rambla Guipúscoa, 161, al barri de la Pau; la CT Sagrera, al carrer Felip II, 108, o la CT de Gràcia, situada al carrer Rosselló. Telefónica, però, no és l'única operadora que incompleix la normativa. Yoigo, que té un acord de compartició d'infraestructures amb Telefónica des de l'any 2008,

Continua a la pàgina següent >>>

AIXÍ ESTÀ EL PATI

Només a Barcelona, hi ha 30 centrals telefòniques que incompleixen la llei / ROBERT BONET

El Porta Fira de la plaça Europa és un dels hotels equipat amb microestació / DAVID PALLEJÀ

>>> Ve de la pàgina anterior

està present a la pràctica totalitat de les CT barcelonines. Fonts de les plantilles de les empreses de telefonia asseguren a la DIRECTA que la situació de desregulació és generalitzada i que les operadores no acostumen a encarregar la tramitació de la llicència municipal per a la instal·lació de noves antenes a CT.

PROLIFERACIÓ DE MICROESTACIONS

Un dels efectes directes de l'arribada de l'MWC a Barcelona ha estat la proliferació de microestacions, que ha tingut el seu punt àlgid durant els mesos previs a la celebració del congrés. Les microestacions són instal·lacions de telefonia mòbil que proveeixen de cobertura espais generalment tancats, als quals les estacions base ubicades a les cobertes dels edificis no acaben de donar cobertura pel seu caràcter tancat. Tot i això, també es construeixen a espais oberts, com a l'exterior de les botigues de Movistar. Són estacions que, generalment, s'ubiquen en edificis i espais amb un cert

interès econòmic, com hotels de quatre i cinc estrelles, seus corporatives de grans empreses, palaus de congressos o, fins i tot, hospitals. L'opacitat de les empreses operadores respecte a aquestes instal·lacions encara és més gran, ja que les antenes són més petites i es poden fer passar

En el cas de les microestacions, les operadores només tramiten llicències si les propietàries dels edificis ho posen com a condició

per alarmes o detectors d'incendis. Si bé és cert que aquestes antenes emeten radiofreqüències més reduïdes que les antenes habituals, cal destacar que, com que tenen un abast no superior als 200 metres de radi, en calen moltes més. La desregulació normativa està incentivant les operadores a construir aquest tipus

d'estacions, que necessiten menys infraestructura que les altres i, a més, generen menys problemes amb el veïnat que viu al voltant.

Entre els edificis que ja alberguen microestacions, trobem gran part dels hotels de luxe que hi ha al voltant dels recintes de la Fira de Barcelona a la plaça d'Espanya i a l'Hospitalet -com l'Hotel Porta Fira situat a la plaça Europa-, la seu corporativa de Telefónica (a tocar del Fòrum), l'Hotel Majestic del Passeig de Gràcia, el Camp Nou, l'Estadi de Cornellà-El Prat (propietat del RCD Espanyol) o el Centre de Processament de Dades de La Caixa a Cerdanyola del Vallès, on l'entitat financera té la infraestructura informàtica. En aquest cas, també cal destacar que Xfera Mòviles -Yoigo- tampoc té llicència per cap de les microestacions que té instal·lades als pavellons de la Fira. Les fonts consultades per la DIRECTA asseguren que no és l'únic cas i destaquen que les operadores només tramiten llicències si les propietàries dels edificis ho demanen explícitament o ho posen com una condició per muntar l'estació. ♦

El 4G com a coartada

Un dels principals arguments esgrimits pel consistori barceloní per justificar la desregulació per a la construcció de noves estacions és que la normativa és un obstacle per a la implantació de la tecnologia 4G o Long Term Evolution (LTE). Fonts de la plantilla d'empreses subcontractades per Telefónica i France Telecom, però, asseguren que la implantació del 4G a Barcelona i gran part de l'àrea metropolitana s'està fent usant les estacions ja existents (on hi ha tecnologies de telefonia anteriors), compartint estacions base amb altres operadores o construint les esmentades microestacions. La documentació interna de Telefónica a què ha pogut tenir accés la DIRECTA confirma aquesta opinió i demostra que, el mes d'octubre, ja hi haurà 243 nodes instal·lats, dels 280 existents a Barcelona i l'àrea metropolitana, Manresa, Granollers i Mataró.

Dins el sector, no és cap secret que les operadores fa anys que han minimitzat la despesa en la construcció de noves infraestructures, a conseqüència de la crisi econòmica. Com a contrapartida, les operadores aposten per la compartició d'infraestructures i la instal·lació de microestacions.

DRETS // LA LLUITA VEÏNAL CONTRA LES ANTENES JA HA CONREAT VICTÒRIES A SANT BOI DE LLOBREGAT, BARCELONA, MATARÓ, ROSES, SANT JOSEP DE SA TALAIA I SOGORB

La nova ordenança pretén evitar el control ciutadà

R. S.

@La_Directa

La raixa convergent per canviar l'ordenança municipal té un origen doble. Per una banda, trobem les exigències públiques de la patronal del sector per tenir barra lliure en la instal·lació de telefonia mòbil. Però, sobretot, rere la pensada del batlle barceloní, hi trobem la necessitat de les empreses operadores de treure a la llum totes les infraestructures existents que no gaudeixen de llicència o estan en procés de legalització per evitar l'acció fiscalitzadora de la ciutadania.

La normativa actual permet mecanismes per legalitzar els emplaçaments construïts de manera irregular, però també permet que l'acció ciutadana impugni la construcció d'antenes que incompleixen la normativa o, fins i tot, el precinte i el desmuntatge de les estacions. Ja ha passat al barri de la Prosperitat de Barcelona amb una antena de Vodafone ubicada a la parròquia de Santa Engràcia i a la central telefònica del carrer Boada, convertida en Centre de Processament de Dades de l'antic monopoli estatal.

La normativa anterior permetia a la ciutadania impugnar la construcció d'antenes irregulars i fins i tot el precinte i el desmuntatge de les estacions base

La nova normativa, doncs, relaxa els requisits per a la instal·lació d'antenes, permet que les operadores legalitzin les seves estacions irregulars i evita que la ciutadania controlï i fiscalitzi l'activitat privada a través de cap mecanisme.

LLUITA CONTRA LA IMPUNITAT

La impunitat de les operadores a l'hora d'instal·lar antenes ha topat, sovint, amb el veïnat, que hi ha plantat cara arreu dels Països Catalans. A Sant Boi de Llobregat, Mataró, Roses, Sant Josep de sa Talaia (Eivissa) o Sorobor (Alt Palància), el veïnat -i de vegades també els ajuntaments- ha obligat les operadores a aturar el muntatge d'antenes que vulneraven les normatives locals.

Missatges com *Jesús, treu els mercaders fora del temple* o *No cal cobertura*

per parlar amb Déu decoraven les desenes de llençols que van envair el centre de Sant Boi del Llobregat durant el 2008. La protesta, que va durar mesos, tenia l'origen en la detecció per part de la ciutadania d'unes antenes de telefonia propietat de Vodafone i Yoigo col·locades a l'església barroca de Sant Baldiri. Les queixes van forçar el desmantellament d'aquesta estació i també la de la parròquia de Sant Josep Obrer, al barri de Camps Blancs.

Una de les lluites més llargues que s'està duent a terme contra la impunitat d'una operadora de telefonia mòbil és la que manté el veïnat de la Prosperitat, a Nou Barris (Barcelona), contra les activitats de Telefónica a l'edifici del carrer Boada. L'any 2003, el veïnat va denunciar l'empresa per tenir una antena il·legal, va recollir 700 signatures i va omplir els balcons amb llençols contra les radiacions de telefonia mòbil. Finalment, l'antena va ser precintada l'any 2006 pels serveis jurídics de l'Ajuntament de Barcelona. La victòria del veïnat va durar poc, ja que la companyia va muntar una nova antena que sí que complia la normativa i, paral·lelament, va reconvertir la central telefònica en un centre de processament de dades, fet que va afegir problemes de soroll i d'emissions de fums, provocats pels aparells d'aire condicionat que calen per climatitzar les sales i els grups electrògens que formen part de la instal·lació. Actualment, la lluita continua i, mentre el cas està en mans de la Fiscalia de Medi Ambient, l'Associació de Veïns de la Prosperitat demana que l'edifici esdevingui un espai destinat a equipaments pel barri. ◀

John Hoffman, Víctor Calvo-Sotelo, Xavier Trias, Francesc Xavier Mena i Josep Lluís Bonet a la signatura de constitució de la Fundació Mobile World Capital Barcelona el 13 de març de 2012 / FUNDACIÓ MWC

"Hi ha interessos per no estudiar els efectes de les radiacions de la telefonia sobre les persones"

Confusió. Aquest és el terme que més utilitza José Domingo, responsable de l'àrea de salut laboral del sindicat Co.Bas, per definir els efectes de les radiacions de les antenes de telefonia mòbil sobre les plantilles del sector i la ciutadania en general.

Treballador de Telefónica i antic delegat de prevenció a la mateixa empresa ens diu que "hi ha molta confusió per determinar quins són els efectes de les radiacions sobre les persones. Per una banda, encara no ha passat prou temps i, per l'altra, ens trobem que hi ha molt pocs estudis epidemiològics independents sobre la matèria, ja que la majoria d'estudis estan finançats per les mateixes operadores i, per tant, d'entrada, són esbiaixats. Però hi ha alguns estudis independents elaborats a països del nord d'Europa que afirmen que les radiofreqüències són dolentes per a la salut". El sindicalista afirma, també, que hi ha un "interès a no estudiar la matèria" per part de les operadores.

Un dels pocs estudis independents que s'han fet va ser el que van elaborar, l'any 2007, el Departament de Física de la Universitat de Warwick (Regne Unit) i l'Institut Internacional de Biofísica de Neuss-Holzheim (Alemanya), titulat *Els efectes fisiològics i mediambientals de les radiacions no ionitzants*. Una de les recomanacions que feia aquest estudi era la restricció de l'ús de terminals de telefonia mòbil entre la mainada i les adolescents de manera "prolongada en el temps i sense justificació", ja que considerava que aquests sectors de població eren vulnerables als "possibles efectes negatius per a la salut".

Domingo creu important establir un paral·lelisme històric entre els efectes de les radiacions de la telefonia mòbil i el cas de les plantes d'uralita, com la de Cerdanyola del Vallès, per analitzar els efectes de l'activitat d'una empresa sobre la salut de les plantilles i la societat en general. En referència a la planta de Cerdanyola, Domingo recorda que "fins que els mateixos treballadors i el veïnat no es van organitzar, no van poder demostrar que el fibrociment (amiant) els havia causat les afeccions pulmonars i, aleshores, van arribar les sentències judicials. Abans, ningú no deia que allò fos nociu".

AIXÍ ESTÀ EL PATI

LLIBERTATS // ENTREVISTEM QUATRE DE LES CINC ANARQUISTES PRESES DURANT 123 DIES PER ORDRE DE L'AUDIÈNCIA NACIONAL PER FER COMENTARIS AL FACEBOOK

“Quan entres a la presó, la teva vida ja no et pertany”

Celia Castellano Aguilera

@17Mn

Al'ambient, es respira una barreja de ràbia, impotència i emoció. Quatre de les cinc anarquistes empresonades per l'Audiència Nacional (AN) espanyola, acusades d'enaltiment del terrorisme i pertinença a organització terrorista arran d'uns comentaris al Facebook, expliquen la seva vivència de 123 dies d'“empresonament de les idees”. Van quedar en llibertat amb càrrecs el 16 de setembre, després que l'AN al·legués dilació en l'anàlisi de les proves, amb l'obligació de personar-se al jutjat setmanalment. Ara, les acusades es disposen a aconseguir l'absolució per evitar, també, que el seu cas estableixi un precedent, ja que és un dels primers casos d'empresonament per comentaris fets a les xarxes socials a l'Estat espanyol. Un dels advocats, Manuel Galera, ha interposat un recurs d'empara al Tribunal Constitucional, que encara no ha obtingut resposta.

ACUSACIÓ I REGISTRE

Després d'un any de seguiment de les pàgines web i de Facebook del Front Solidari de Barcelona, el Kolectivo Bandera Negra, les Cèl·lules autònomes de combat i dels perfils de Facebook de les seves administradores, Yolanda Fernández, Xabier González, Sílvia Muñoz, Jose Carlos Recio i Juan Jose Garrido, el magistrat

“Volent crear jurisprudència per poder acusar de terrorisme tothom que els discuteixi la seva mala praxi política”

instructor del jutjat número 1 de l'Audiència Nacional, Santiago Pedraz, va ordenar, el 15 de maig, la detenció d'aquestes persones i el registre dels seus domicilis a Cantallops, Avinyonet del Penedès i Sabadell, a més del de l'Ateneu Llibertari d'aquesta ciutat. Les anarquistes estan imputades per presumptes delictes de pertinença a banda armada. Segons les tesis de Pedraz, les pàgines de Facebook serien organitzacions armades que s'han anat escindint les unes de les altres (tot i que en cap moment no s'ha provat l'existència d'aquestes organitzacions). També

les acusen de possessió de municions i explosius, d'enaltiment del terrorisme per justificar accions d'ETA i els GRAPO, de proferir amenaces contra la monarquia espanyola i representants polítics i financers a través de Facebook, de captació i adoctrinament i d'alteració de l'ordre públic pels disturbis de la vaga general del 14 de novembre a Barcelona, durant la qual, presumptament, haurien efectuat les seves amenaces i haurien induït altres persones a atemptar contra seus de partits polítics, entitats financeres i vehicles de la policia espanyola.

FINS A 42 ANYS DE PRESÓ

Per a les anarquistes, el registre de Cantallops “va ser un assalt”. Segons algunes de les imputades, el 15 de maig a les sis de la matinada, un dispositiu dels Mossos d'Esquadra va assetjar el poble amb una vintena de furgons i va irrompre al seu domicili. “Ens van treure del llit a les fosques, apuntant-nos al cap amb un fusell d'assalt i cridant: ‘No es mogui! A terra!’”. A continuació, ens van emmanillar i ens van

posar contra la paret tal com anàvem, dos de nosaltres, despullats. Era surrealista”, expliquen les anarquistes. En una de les habitacions, hi dormien dues nenes de set anys, les filles de Yolanda Fernández. Segons les afectades, durant la primera hora i mitja del registre, els Mossos no van deixar que Yolanda veiés les nenes. Va haver d'esperar fins que la policia va deixar que es cobris el cos i, emmanillada a l'esquena, li va permetre entrar a acomiadar-se d'elles durant 30 segons.

El registre va durar gairebé vuit hores, durant les quals es van decomissar ferramentes, coets, llibres d'història i filosofia llibertària, bidons de gasolina d'un garatge on hi havia un generador de llum i un cotxe, pòsters de la CNT de 1936 i roba negra. Al domicili de Xabier González, a Sabadell, van decomissar “documentació”.

INTERROGATORI I EMPRESONAMENT

Quan va finalitzar el registre, van transportar les detingudes a fer un reconeixement mèdic, on els van preguntar, davant dels Mossos, si les havien maltractat, tot

Manifestació per la llibertat de les detingudes el 21 juny a Barcelona / ANDREU GIMÉNEZ

i que la policia no pot ser a la consulta per no coaccionar la resposta de la persona detinguda. A continuació, van traslladar les detingudes a les comissaries de Cerdanyola del Vallès, Granollers i Sabadell, on es van produir els interrogatoris. “A Cerdanyola, un mossos em va venir a veure dotze vegades per dir-me que declarés d'una vegada perquè els meus companys ‘s'estaven rentant les mans en contra meua’. Ens van aconsellar que no contractéssim els mateixos advocats perquè hi hauria conflictes entre clients. Com que no els va funcionar, van passar a dir-me que em caurien prop de 40 anys de presó si resultava ser culpable. Pretenen que pensis en salvar el cul com sigui”, explica Sílvia, mentre les seves companyes confirmen la vivència. Van passar una nit a les dependències de la Guàrdia Civil i una altra a l'Audiència Nacional. Allà, es van declarar innocents -responent només les preguntes de les seves defenses- i, posteriorment, van ser traslladades a la presó de Soto del Real, a Madrid. “Se suposa que un equip de psi-

Recull d'imatges de la campanya de solidaritat #yosoyterrorista

còlegs i educadors socials ens ha d'avaluar per votar, en una junta, quin règim penitenciari ens correspon, però, a nosaltres, no ens va visitar ningú i vam entrar en presó preventiva sota FIES 3BA, un règim per a presumptes membres d'organització terrorista", relata Sílvia.

EL RÈGIM FIES 3B

En el context de les operacions antiterroristes de final dels anys 80, l'increment de les vagues de fam i els motins per exigir una millora de les condicions de vida a les presons espanyoles, la fi de la dispersió i la fi dels maltractaments per part del funcionariat van comportar la creació d'un fitxer per controlar les preses més conflictives: el Fitxer d'Interns d'Especial Seguiment (FIES), entre els quals s'inclouen membres d'organitzacions armades de qualsevol tipus. Amb el temps, el fitxer ha esdevingut un règim penitenciari caracteritzat per l'aïllament temporal, la vigilància i l'avaluació constants i la intervenció de totes les comunicacions, excepte -teòricament- les de les advocades. Les anarquistes denuncien que, tot i tenir els mateixos càrrecs, cap d'elles no va rebre el mateix tractament penitenciari a les diferents presons on van ser dispersades. "El jutge Pedraz únicament decreta l'entrada a presó. Després, el director de la institució penitenciària és qui, amb la seva interpretació particular

de la interlocutòria, decideix com serà la teva merda de vida allà dins per torturar-te sense pegar-te", explica Yolanda, l'anarquista que va passar més temps en aïllament: dos mesos a la presó de Soto del Real. Sílvia va estar una setmana en aïllament, Carlos i Juan José, disset dies i Xabier, 38 dies.

La política de dispersió de preses, que s'aplica des dels anys 80 sense cap base jurídica a les persones acusades de terrorisme, va fer que Sílvia fos traslladada a Estremera; Juan José a Alcalá Meco; Xabier a Navalcarnero; Carlos a Aranjuez, i Yolanda a Àvila. Quan es van produir els trasllats, les advocades i les familiars no van saber on eren les detingudes fins dos dies després. La llei espanyola d'enjudiciament criminal permet tenir les preses incomunicades fins a tretze dies si se sospita del delictes de terrorisme, pràctica denunciada per Amnistia Internacional i altres entitats de drets humans, que assenyalen les denúncies de les tortures que s'han produït, en alguns casos, durant la incomunicació.

L'AÏLLAMENT

Segons les anarquistes, la solitud de l'aïllament i la sensació que t'estan vigilant en tot moment és una tortura constant, una lluita contra l'oblit i la bogeria. "Amb un llibre a les mans, vas passejant d'un cantó de la cel·la a un altre. Calcu-

les les hores del dia amb les ombres de llum al pati per poder ubicar-te", afirma Yolanda. Segons l'anarquista, una de les "tortures" que va experimentar va ser el canvi de bioritmes, ja que podia sortir de la cel·la tres hores al dia, però, dependent del dia, ho podia fer al matí o a la tarda, arbitràriament. "Vaig preguntar a un funcionari per què em canviaven els horaris i li vaig dir que a mi m'era igual

"Si et senten dir que ets anticapitalista i es crema un caixer metres més avall, t'acusen a tu"

sortir al matí o a la tarda, que l'únic que volia era acostumar-me. Però et trenquen els plans i les dinàmiques vitals perquè no t'adaptis; i això és tortura", conclou l'anarquista. Quan van sortir de l'aïllament, les preses van tenir dret, setmanalment, a dues cartes -intervingudes i que arribaven amb un mes i mig de retard- i vuit trucades de cinc minuts cadascuna a dos números autoritzats. Per poder-les visitar, va caldre un mes de tràmits administratius. "Quan entres a la presó, la teva vida ja no et pertany", conclou Sílvia.

LA IDEA ÉS EL DELICTE

Segons les anarquistes, l'Audiència Nacional ha relacionat els disturbis de la

vaga general del 14-N amb els comentaris del Facebook i les acusa "d'alterar l'ordre públic". "Ara, ser anticapitalista és un delictes. Ens van dir que havíem atemptat contra 'interessos capitalistes'. És a dir, si et senten dient que ets anticapitalista i es crema un caixer metres més avall, t'acusen a tu", apunta Yolanda. Com si foren dades vinculants, la interlocutòria referia la participació de les detingudes a diversos projectes d'okupació, tot i que no han estat condemnades per aquest fet.

Per a les imputades, la protesta social contra les polítiques actuals s'ha convertit en "terrorisme" sota la figura de la "captació de membres". "Amb el nostre cas, volen establir jurisprudència per poder acusar de terrorisme tot aquell que els discuteixi la seva mala praxi política i per crear por davant la repressió", afirma Yolanda.

Des que es van produir les detencions, molts col·lectius com CGT Catalunya, CNT, Rereguarda en moviment, Madres contra la repressió de Madrid, Plataforma ¡En pie!, KOP i diverses assemblees llibertàries han reivindicat la llibertat de les cinc de Barcelona. Durant el temps que han estat empresonades, les concentracions contra els muntatges policials dins i fora de l'Estat espanyol han proliferat, així com els actes d'ajut econòmic a la plataforma Freedom for Five, el grup de suport a les detingudes. ◀

OPINIÓ LLIURE

Per què l'esquerra no vol desbancar Merkel?

Thilo Schäfer Periodista alemany i cap d'Internacional de 'La Marea'
@thiloschafer

Ll 11 de març de 1999 a la tarda, Oskar Lafontaine va abandonar la seva oficina a Bonn i va tornar a casa, a la regió del Sarre, per no tornar. A través d'una carta breu, va comunicar la seva dimissió com a ministre de Finances d'Alemanya al canceller Gerhard Schröder sense donar explicacions, tampoc a la premsa. El cop de porta més sonat de la història recent del país va ser l'origen d'una escissió que ha perseguit l'esquerra fins avui.

Lafontaine va trencar amb el Partit Socialdemòcrata (SPD) per la política econòmica de Schröder, que considerava massa liberal. Va crear un partit nodrit per coreligionaris desencantats amb l'SPD, que va acabar fusionant-se amb els successors del partit comunista de l'antiga RDA. Avui es diu Die Linke, L'Esquerra.

Moltes socialdemòcrates mai no han perdonat aquesta traïció del que havia estat president i candidat a la cancelleria del partit. Aquest ressentiment és un dels factors claus que expliquen per què l'SPD, encara avui, es nega a pactar amb Die Linke a escala federal. A les eleccions generals del 22 de setembre d'enguany, els democratacristians de la cancellera Angela Merkel van ser els grans triomfadors. Però l'SPD, Els Verds i Die Linke tenen la majoria d'escons al *Bundestag*, la cambra baixa del parlament alemany. No obstant això, un govern de centreesquerra està descartat, almenys aquesta vegada.

Durant la campanya electoral, els candidats de l'SPD i Els Verds insistien una vegada i una altra que no pactarien amb Die Linke. Temien que aquest escenari espantés l'electorat del centre, que els cal per aconseguir una majoria. De fet, Merkel i els liberals de l'FDP, fins ara el seu soci de coalició, que s'ha quedat fora del parlament, usaven aquest suposat por a una coalició vermella-vermella-verda als seus mitings. El resultat decebedor de l'SPD (25,7%) i dels Verds (8,4%) demostra que posar Die Linke en quarantena no funciona.

L'argument oficial de socialdemòcrates i verds per justificar la negativa de governar ni tan sols amb el suport indirecte de Die Linke és la suposada incompatibilitat dels programes, en concret,

l'exigència de la formació d'esquerra de sortir de l'euro i de l'OTAN. També al·leguen la manca de fiabilitat de Die Linke. "Quan acordes alguna cosa amb ells un dilluns al matí, no saps si encara té validesa el dilluns a la tarda", va dir el derrotat candidat de l'SPD, Peer Steinbrück, durant la nit electoral. "No cal que l'SPD es casi amb nosaltres, però almenys podríem parlar", es va lamentar la copresidenta de Die Linke, Katja Kipping després de les eleccions.

El desencontre en el centreesquerra ve de lluny, però hi ha indicis que alguna cosa canviarà aviat. Els dies després dels comicis, els dirigents socialdemòcrates, començant per Steinbrück, van evitar contestar les freqüents preguntes de les periodistes que volien saber si la negativa a un pacte amb Die Linke es mantindrà en el futur. Gairebé tots insistien que es tractava d'una decisió només per aquesta vegada. "No faig previsions a llarg termini", va dir Steinbrück.

Amb o sense Merkel, serà extremadament complicat que l'SPD torni al poder a Berlín si no s'obre a una possible coalició amb Die Linke

Efectivament, a les files socialdemòcrates i verdes, cada vegada hi ha més veus que demanen un canvi de rumb o, almenys, una reflexió. Entenen que, en un futur, amb o sense Merkel, serà extremadament complicat que l'SPD torni al poder a Berlín si no s'obre a una possible coalició amb Die Linke. De fet, els socialdemòcrates no tenen problemes amb formar govern amb Die Linke a escala regional i local. Junts han governat a diversos estats federats a l'est del país, tot i que actualment només els queda el govern del *land* de Brandenburg. A l'SPD, asseguren que cal distingir entre els programes d'àmbit regional i el que és convenient per al govern central.

Des de la formació socialista, no comprenen per què l'SPD i Els Verds els tenen tanta mania. "Els sempre s'inventen excuses noves per no pactar amb nosal-

/ RICARDO PLÁSTIKO

tres", es queixava Kipping en una entrevista a *TAZ*, el diari cooperativista de Berlín. Die Linke es mostra més flexible per trobar punts en comú, sobretot en política econòmica i social. Tant l'SPD i Els Verds com Die Linke advoquen per un salari mínim a escala nacional, només els separen uns cèntims. Mentre els dos primers proposaven una tarifa mínima de 8,5 euros l'hora als seus programes electorals, els altres demanaven 10 euros.

D'altra banda, resulta cada vegada més difícil denunciar Die Linke com a formació hereva del règim comunista de la RDA. Tot i que el partit continua sent

més fort a l'Alemanya de l'est, s'ha establert a gran part de l'oest, on té presència a diversos parlaments regionals.

Després del resultat poc concloent del 22 de setembre, la formació de govern pot trigar mesos. El més probable és una gran coalició entre la CDU de Merkel i l'SPD, encara que gran part de la militància s'oposa a ser el soci petit de la cancellera. En el futur, sembla bastant probable que l'SPD no voldrà tancar la porta a un pacte amb Die Linke. Lafontaine acaba de fer 70 anys i està en plena retirada de la primera fila de la política. ◀

PERSPECTIVA

Pròxima estació: *En venda*

/ MARIBEL CAROD

Eva Comas Arnal

 Filòloga i periodista
 @evacomasarnal

Els responsables de l'Autoritat del Transport Metropolità de Barcelona deuen considerar que el seu pressupost anual és insuficient, que no n'hi ha prou amb incrementar les tarifades cada 1 de gener, ni amb omplir el metro, el bus i els ferrocarrils de publicitat, ni amb mirar d'estalviar-se fins i tot el cost del quart d'hora que necessiten els conductors per esmorzar i recuperar forces. En efecte, als responsables d'ATM, el pressupost de 1.074.370.558,03 euros anuals publicat a la seva web els queda curt. Per això, sota l'argument d'augmentar els ingressos, l'alcalde ha anunciat que es posen a la venda els noms de les parades de metro. L'Ajuntament, doncs, concep els diners com una finalitat. És a dir, actua simplement com una empresa. Els ciutadans no ho hauríem de permetre.

Si ATM té una situació financera delicada, cal exigir que s'aturin les actuacions prescindibles. Per exemple, no cal canviar de dalt a baix la xarxa d'autobusos ni fer un pla de comunicació milionari per explicar les noves línies verticals, horitzontals i diagonals. Els recorreguts antics eren i són prou correctes i transformar-los del tot no resulta, ni molt menys, peremptori.

Sota l'argument trampós que es necessiten recursos (també podríem abolir la

publicitat de TMB o suprimir la televisió MouTV), l'Ajuntament permetrà que es potinegi una mica més l'espai públic i posarà en venda el nostre llenguatge i patrimoni comú. Les paraules més antigues de l'idioma, és a dir, els topònims, es veuran acompanyades, a partir d'ara, de noms de marca que pretenen captivar l'atenció dels viatgers.

En contra de la vida pública, aniran apareixent logotips al costat del nom d'aquests llocs de reunió comuna

És fascinant com els preceptes de desmantellar els serveis públics van penetrant amb astúcia i recargolament en la ment dels nostres representants. Caldria que, entre tots plegats, els féssim una classe d'història, que sovint tendeixen a menystenir. Ha costat molt de temps i esforç construir la concepció social del que és públic. El sociòleg Richard Sennett diu que la seva arrel es troba al Londres i el París d'inicis del segle XVIII, quan aquestes ciutats van créixer, "van desenvolupar sistemes de sociabilitat independents del control real directe i van créixer, també, aquells espais on els desconeguts podien relacionar-se de forma regular". Als parcs, als cafès i també als diaris, van germinar fòrums de vida

pública, que possibilitaven el debat, la difusió d'idees i experiències noves. L'individu ja no només es nodria d'una tradició que havia heretat, sinó que la vida pública li permetia contrastar els seus costums, sentiments i idees amb els dels altres.

Més endavant, l'Europa de mitjan segle XX va fer un salt enorme en la concepció del que és públic: va crear l'Estat del benestar. A pesar de les seves mancances, cal considerar una fita altament lloable que, entre tots els desconeguts d'un territori, siguem capaços de donar una part del sou i de garantir-nos uns mínims als uns als altres.

La vida pública ens engrandeix perquè fa que dialoguem i cooperem. En contra seva i a poc a poc, aniran apareixent logotips al costat del nom d'aquests llocs de reunió comuna. Un fòrum públic com la parada de metro de la plaça de Catalunya potser acabarà tenint el nom d'una empresa que contracta un falangista com a director.

La història també pot retrocedir: els logotips es poden convertir en escuts heràldics del segle XXI. Probablement, l'estratègia d'aquestes marques sigui que, a la llarga, pensem que el metro és impossible sense la seva *generositat*. Potser volen transformar-lo en un espai on ells posin les normes?

No oblidem la lliçó de la història: l'espai públic el vam construir i el construïm cada dia entre tots. És massa valuós. No ens el podem vendre. ◀

CANVI DE RUMB

Com les bombes de Barcelona afecten un italià

Guido Ramellini

 Membre de l'associació
 Altràitalia
 @La_Directa

L'any 2007, l'exposició *Quan plovien bombes* em va emocionar: els autors del bombardeig de Barcelona no eren els alemanys dolents de sempre, sinó italians, enviats per Mussolini a pilotar aeroplans amb les insígnies esborrades. Mai no he cregut en el mite dels *italiani brava gente*, que fins i tot ha alimentat la historiografia d'esquerra: un pare partisà i un avi mort a Mauthausen m'han vacunat de tota propaganda. Però, la itinerància de l'exposició a Itàlia ens oferia l'oportunitat d'acompanyar-la amb una iniciativa política i obrir un debat sobre la dignitat dels pobles, la construcció de memòria compartida, la condemna dels crims contra la humanitat i la justícia transnacional. Un exercici de democràcia i respecte a les víctimes. La poca sensibilitat dels polítics italians i el retorn al govern de Berlusconi van fer naufragar aquell intent i l'exposició no va tenir gaire ressò. No es va trobar cap lloc per presentar-la a Roma, a punt d'estrenar alcalde feixista. Però ja havíem fet la feina. I quan va néixer Altràitalia, recollint italians antifeixistes residents a Catalunya, vaig tornar a proposar el tema de la memòria, que ens va portar a organitzar unes jornades creuades amb el Memorial Democràtic. També la denúncia admesa a tràmit per l'Audiència de Barcelona: és la primera vegada que un tribunal de l'Estat espanyol admet una querrela per fets lligats a la Guerra Civil. Ara cal que els ajuntaments afectats pels bombardeigs es personin en els processos, una oportunitat que ha estat descartada al Parlament amb els vots de CiU, C's i el PP.

És la primera vegada que un tribunal admet una querrela per fets lligats a la Guerra Civil

De l'experiència, em quedo amb coses dolces -com la quantitat de missatges de suport a la nostra pàgina web- i algunes amargues, com no poder acollir tots els que voldrien sumar-se a la denúncia. Reflexions, com la incapacitat dels polítics de representar els ciutadans o la timidesa d'aquests a l'hora d'exigir respostes. O el poc interès que han demostrat els moviments sobre el tema de la memòria. I jo, ara, em sento més integrat al territori on estic vivint i on encara tinc feina per fer. ◀

CARTES

Envieu les vostres cartes a: cartes@setmanaridirecta.cat per correu postal a: **Riego 37, bxos esquerra. 08014 Barcelona.** L'extensió màxima de les cartes és de 1.000 caràcters (amb espais) i han de portar signatura, localitat i contacte.

Expectatives i dubtes de la certificació energètica d'edificis a Espanya

Pol Ansó, Arquitecte
Barcelona

El fet d'estar impartint cursos a arquitectes i enginyers durant un any m'ha permès constatar que els seus neguits sobre les finalitats de la llei, de moment, són una realitat. Malgrat que ja fa tres mesos de la seva aplicació, sembla que ens trobem davant d'un procés burocràtic més, sense aplicació pràctica en la rehabilitació energètica de l'ineficient estoc d'edificis del país. El decret espa-

nyol ve obligat per la Directiva Europea 2010/31, que aposta seriosament per reduir l'impacte de l'efecte hivernacle. Aquesta mentalitat no s'ha traslladat al pensament del sud europeu. Paraules com les del president del govern quan va negar el canvi climàtic expliquen perquè les emissions d'Espanya no paren de créixer. La situació de col·lapse econòmic del país tampoc no hi ajuda; els serveis d'excusa. Cada dia veiem com els possibles fons destinats a projectes mediambientals es consideren secundaris en temps de recessió als països que menyspreen la sostenibilitat del planeta. I en èpoques de vaques grasses, succeeix el mateix. Estrenem aeroports i ferrocarrils d'alta velocitat innecessaris mentre es penalitza l'autoconsum energètic. Així doncs, com que, a les nostres administracions, el futur del planeta no els importa gaire, vull demanar-vos que treballem tots plegats d'una vegada per treure'ns les disfresses. ◀

PENSEM

11-S

Mariana Cantero
@La_Directa

Gossos disfressats; capitans estelada; senyores que havien portat la cadira per no patir de les cames; adolescents *kumba-hooligans* amb la cara pintada; gossos sense disfressar; molta gent fent servir directament la samarreta del Barça; senyors de 60 anys recordant els seus anys de lluita; àvies en cadira de rodes; nens acabats de néixer; *skaters* amb capa-estelada i càmera de vídeo incorporada a un casc; bicicameres; motocameres; periodistes queixant-se del ball de xifres; un home que diu que és el realitzador del nou videoclip del Cesc Freixas i demana a la gent que aplaudeixi; un home amb un macroglobus de Reagrupament al qual pocs miren amb *carinyo*; 8.000 persones encerclant La Caixa (i la Forcadades

excusant la seva absència per *motius professionals* després de convocar-hi); suposats figurants de carró al mig de les carreteres; denúncies perquè s'han detectat vaques amb estelades; articles que asseveren que els assistents han cobrat cinc euros o que se'ls ha pagat la T-10; l'Espanyol queixant-se, aquesta vegada perquè la cadena passa pel camp del Barça i no pel seu; els bisbes que repiquen les campanes; els bisbes que no ho pensen fer; la retransmissió de TV3 des de terra, mar i aire; algú dient que *Interconomia* ha llogat helicòpters; crits de *Independència*; els del costat dient que és un dia històric i, a les sis de la tarda, bona part de Catalunya cantant "Els segadors".

El mateix dia a primera hora, el Congrés no va poder començar la sessió de control perquè plovia molt i hi havia unes goteres. Gran metàfora, molt literària, la que ens va regalar la pluja. ◀

COM S'HA FET

Aquesta setmana tenim assemblea general. Serà el dissabte a la redacció, a Barcelona. Serà la primera assemblea general d'aquest nou curs i per aquest motiu arriba carregada de coses importants. Una de les coses importants que hem de fer és aprovar el nou disseny de la web que han estat treballant els companys del grup de disseny i que aplicarem l'any que ve. Es tracta, principalment, d'adaptar el disseny de la web al nou disseny del setmanari en paper. Un altre

del aspectes importants d'aquesta assemblea serà la presentació del procés de cooperativització i el nou pla d'activitats de la DIRECTA que estem començant amb A-4 i que ens ha de dur, en el termini mínim d'un any, a aconseguir moltes més subscripcions i a convertir el projecte de la DIRECTA en una cooperativa que, en principi, serà mixta, de treballadores i consumidores. Esperem que hi assisteixi molta gent i que el debat sigui fluid. Ja us explicarem com ha anat. Fins la setmana que ve. Salut!

FE D'ERRADES

— En contra del que deia l'article publicat la setmana passada, el cas de Piotr Silaev ja està arxivat a l'Estat espanyol i ell es troba de nou resident a Finlàndia.

EL RACÓ IL·LUSTRAT

/ PITU PITARCH

Edita: Associació per la Difusió Sense Límits (ADSL)
Depòsit Legal: G-1528-2005

C. Riego núm. 37 baixos esquerra, 08014 Barcelona
www.directa.cat
directa@setmanaridirecta.cat
Tel: 935 270 982 // Mòbil: 661 493 117

LICÈNCIA CREATIVE COMMONS
Reconeixement-No Comercial-Sense Obra Derivada 2.5

Sou lliure de copiar, distribuir i comunicar públicament l'obra amb les condicions següents:

- Reconeixement. Heu de reconèixer el crèdit de l'obra de la manera especificada per l'autor o el licenciadador.
- No comercial. No podeu utilitzar aquesta obra amb finalitats comercials.
- Sense obres derivades. No podeu alterar, transformar o enviar una obra derivada d'aquesta obra.

Quan reutilitzeu o distribuïu l'obra, heu de deixar ben clars els termes de la seva llicència. // Algunes d'aquestes condicions poden no aplicar-se si obteniu el permís del titular del dret d'autor. El dret derivat d'ús legítim o qualsevol altra limitació reconeguda per la llei no queda afectada per l'anterior. // Aquesta publicació té una llicència Creative Commons Attribution-NoDerivs-NonCommercial. Per veure una còpia d'aquesta llicència visiteu: <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/2.5/es/> o envieu una carta a Creative Commons, 559 Nathan Abbot Way, Stanford, Califòrnia 94305, USA

Aquesta publicació intenta escriure amb un llenguatge no sexista i no androcèntric. El setmanari Directa no comparteix necessàriament les idees expressades als articles d'opinió.

ÀREES DE TREBALL DE LA DIRECTA

redaccio@directa.cat — edicio@directa.cat — fotografiadirecta@directa.cat
audiovisuals@directa.cat — il.lustracio@directa.cat — administracio@directa.cat
subscripcions@directa.cat — distribucio@directa.cat — publicitat@directa.cat

QUI SOM?

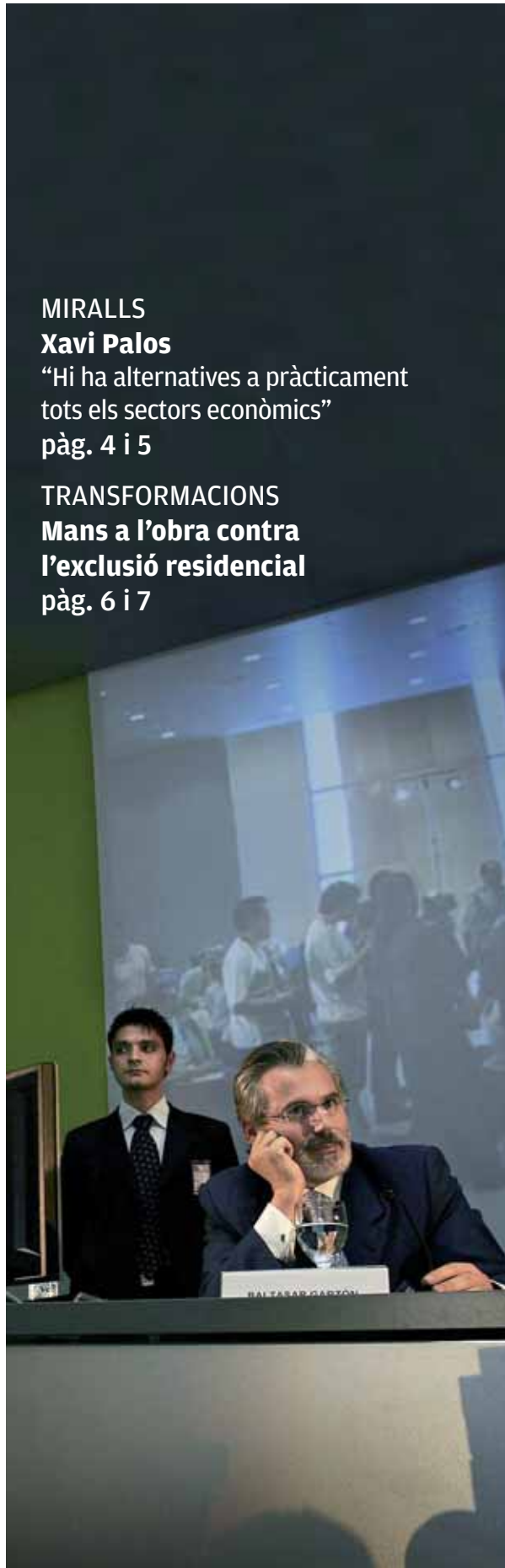
REDACCIÓ Estirant del fil David Bou i Marc Font **Així està el pati** Jesús Rodríguez i Manu Simarro **Impressions** Adrián Crespo **Quaderns d'Illacrua** quadernsillacrua@directa.cat **Roda el món** Oriol Andrés i Roger Suso **Expressions** Anna Pujol Reig, Mireia Chavarría i Àlex Vila **Poca Broma** Rafael Morata **Barri Internet** Hibai Arbide, Gala Pin i Josean Llorente **Agenda** Arnau Galí i Muriel Comas **La indirecta** Àlex Romaguera **FOTOGRAFIA** Robert Bonet **IL·LUSTRACIÓ** Núria Frago **CORRECCIÓ** Laia Bragulat **EDICIÓ** Marc Iglesias **COMPAGINACIÓ** Roger Costa Puyal **PUBLICITAT** Anna Pujol Reig **DIFUSIÓ** Blai Lindström **SUBSCRIPCIONS i DISTRIBUCIÓ** Lèlia Becana **ADMINISTRACIÓ** Karminha **PROGRAMACIÓ WEB** Projecte Ictineo **DISSENY GRÀFIC** Jose Tèllez, Sergio Espin i Núria Ribes

AQUEST NÚMERO S'ENVAIA A IMPREMTA EL DIA 1

CORRESPONSALIES

BAIX LLOBREGAT: baixllobregat@directa.cat
BERGUEDA: bergueda@directa.cat
BARCELONÈS NORD: barcelonenesnord@directa.cat
EL CAMP: elcamp@directa.cat
GIRONA: girona@directa.cat
L'HORTA: horta@directa.cat
MANRESA: manresa@directa.cat
MARÉSME: maresme@directa.cat
MENORCA: menorca@directa.cat
OSONA: osona@directa.cat
RIPOLLÈS: ripolles@directa.cat
SABADELL: sabadell@directa.cat
SOLSONÈS: solsones@directa.cat
TERRASSA: terrassa@directa.cat
TERRES DE L'EBRE: terresebre@directa.cat
TERRES DE PONENT: terrespont@directa.cat
VALLÈS ORIENTAL: vallesoriental@directa.cat

MIRALLS

Xavi Palos

“Hi ha alternatives a pràcticament tots els sectors econòmics”

pàg. 4 i 5

TRANSFORMACIONS

Mans a l'obra contra l'exclusió residencial

pàg. 6 i 7

Quaderns d'Il·lacrua 165

DIRECTA 332
2 d'octubre de 2013

FOTOGRAFIA:
Mireia Comas

A FONTS | ELS ORÍGENS DE L'AUDIÈNCIA NACIONAL

L'excepció feta tribunal

“L'Audiència Nacional, successora del Tribunal d'Ordre Públic franquista...”. Amb aquesta fórmula repetida tan sovint, es pretén denunciar la continuïtat respecte al franquisme que va suposar la creació, el gener de 1977, de l'Audiència Nacional. Però, quines van ser les causes del seu naixement? Fins a quin punt suposava una continuïtat amb la pràctica judicial de la dictadura? Constitueix, realment, una anomalia en l'àmbit internacional? Quins són els seus principals déficits des d'una perspectiva garantista? Diversos casos recents han tornat a posar en relleu el paper de l'Audiència Nacional en la persecució de l'activisme polític. Intentem remuntar-nos als orígens d'aquest tribunal d'excepció per valorar amb perspectiva el seu paper dins de l'ordenament jurídic espanyol.

Pau Casanellas
afons@directa.cat

La protesta al voltant del Parlament de Catalunya, la crema de banderes o els comentaris al Facebook de cinc anarquistes de Sabadell i Avinyonet del Penedès són alguns dels casos recents de repressió contra l'activisme polític en què l'Audiència Nacional ha tingut un paper protagonista. L'historial del tribunal en aquest terreny no és precisament modest: hi figuren episodis d'un esperit democràtic tan dubtós com el tancament dels diaris *Egin* i *Egunkaria* i de la revista *Ardi Beltza*, el sumari 18/98 (que equiparava a ETA tot un seguit d'iniciatives polítiques basques, fins i tot algunes de partidàries de la noviolència) o l'operació Garzón de l'any 1992. Independentistes catalanes i basques, anarquistes, defensors de la desobediència civil, 15-M: a tothom li ha tocat el rebre. Però quins són, exactament, els motius de la creació d'aquest òrgan judicial d'excepció? Per entendre-ho millor, cal que ens remuntem al seu predecessor, el Tribunal d'Ordre Públic (TOP) franquista.

El TOP: desmilitaritzar la repressió

Des dels seus orígens, la dictadura franquista va imposar una política d'ordre públic basada en una excepció pràcticament permanent. De manera significativa, la declaració de guerra del 28 de juliol de 1936 va estar en vigor fins al 1948. Sota aquest context legal, la imputació del delictes de rebel·lió

militar va constituir el principal instrument per a la persecució política –i l'eliminació física– de les persones potencialment contràries al nou règim feixista. Lluny de cedir protagonisme, amb el pas del temps, la jurisdicció castrense va mantenir un pes extraordinari en el coneixement de les causes polítiques. Un instrument cabdal de la reactualització de l'excepcionalitat legal franquista va ser el decret del 21 de setembre de 1960, que unificava les lleis precedents sobre rebel·lió militar i “bandidatge i terrorisme”. D'acord amb la nova normativa, qualsevol acció que quedés dins l'àmbit de l'exercici dels drets d'expressió, reunió o manifestació era susceptible de ser jutjada en un consell de guerra.

Gairebé 9.000 persones van ser processades pel TOP entre 1964 i 1976; el 74% de les sentències van ser condemnatòries

L'únic període de la dictadura en què la justícia militar va cedir protagonisme en la repressió de l'oposició va ser el comprès entre 1964 i 1968. Per mitjà de la creació, el desembre de 1963, dels Jutjats i el Tribunal d'Ordre Públic, es va instaurar una nova jurisdicció especial d'ordre públic dins de la justícia ordinària (no militar). L'objectiu principal d'aquest canvi era que el TOP fos la instància que vehiculés la

repressió contra la creixent contestació social que vivia el país, sense que això repercutís en la imatge internacional del règim, seriosament perjudicada arran de l'execució de les penes de mort dictades el 1963 contra el comunista Julián Grimau i els anarquistes Francisco Granado i Joaquín Delgado.

Tot i que va ser dissenyada per durar en el temps, la reforma legislativa del desembre de 1963 aviat va quedar castrada. Els reptes plantejats al règim per part de l'antifranquisme van convertir l'aposta de canalització de la repressió a través d'una jurisdicció especial (el TOP) dins de l'ordinària en un curt parèntesi dins d'una llarga història d'excepció i predomini de la justícia militar. El 1968, en un context de protestes creixents i d'irrupció de la pràctica armada, un decret llei sobre "repressió del banditatge i el terrorisme" va tornar a atorgar un gran protagonisme al fur militar en el processament de pràcticament qualsevol mostra de contestació. Arran d'aquesta nova situació legal, els consells de guerra contra militants de l'oposició van augmentar significativament (sobretot a partir de 1969). Això, però, no va anar en detriment de les causes obertes al TOP, que, ben al contrari, també van augmentar de manera substancial els anys següents. En total, 5.584 civils van ser condemnades en consells de guerra entre 1960 i 1977 (durant l'època del "desarrollista", en què la dictadura es vanagloriava de la "pau" que havia portat al país), mentre que, al llarg de tots els anys d'existència del TOP (1964-1976), 8.943 persones van ser processades per aquest tribunal (un 74% de les sentències van ser condemnatòries).

Canvis a contracor

Després de la mort de Franco, el 20 de novembre de 1975, el nou rei Joan Carles I va ratificar Carlos Arias Navarro al capdavant d'un govern que tenia per objectiu la perpetuació del règim, però que, alhora, era ben conscient que aquest ja no generava el mínim consens necessari i que, per tant, era indispensable introduir algunes reformes. Calia reformar per sobreviure, renovar la façana per mantenir l'edifici franquista dempeus. El paquet legislatiu ideat amb aquest objectiu pel vicepresident i ministre de la Governació del govern Arias, Manuel Fraga Iribarne, introduïa canvis significatius, però mantenia elements de la "democràcia orgànica" feixista.

El juliol de 1976, després de la caiguda d'aquest primer executiu del franquisme sense Franco (acorralat per l'extraordinària mobilització que va recórrer el país durant el primer semestre de l'any i incapaç de vertebrar un mínim acord entre les elits del règim), Adolfo Suárez va ser nomenat president. El projecte de reformes ideat pel nou govern es plasmaria en la

Ley para la Reforma Política, aprovada en referèndum el desembre d'aquell any. La llei deixava de banda la retòrica i les estructures de representació pròpies de la "democràcia orgànica" i semblava apuntar cap a un canvi en sentit democratitzador. Per contra, però, el redactat aprovat dissenyava un escenari ambigu, en què res no estava decidit d'entrada: ni els partits que podrien participar a les eleccions ni el caràcter constituent (o no) de les Corts sorgides de la convocatòria electoral. Finalment, pressionat per les protestes, el govern Suárez va haver de permetre la presentació als comicis del 15 de juny de 1977 de tots els partits que van voler concórrer-hi, si bé alguns van haver de fer-ho sense haver estat legalitzats.

Malgrat que la creació de l'Audiència Nacional havia de suposar la pèrdua de protagonisme de la justícia militar, el 1977 i el 1978, desenes de persones acusades d'injúries a l'exèrcit van ser condemnades en consell de guerra

Una de les principals reivindicacions que l'oposició havia posat sobre la taula per donar validesa a qualsevol convocatòria a les urnes era una amnistia que anés acompanyada de la derogació de totes les lleis repressives de què s'havia dotat la dictadura. Així doncs, per donar credibilitat al seu projecte de reformes, el govern Suárez va haver

d'introduir alguns canvis en l'ordenament jurídic. És això el que explica la supressió, a principis de gener de 1977, dels Jutjats i el Tribunal d'Ordre Públic, substituïts per uns nous Jutjats Centrals d'Instrucció i un nou tribunal especial, l'Audiència Nacional, encarregats principalment de conèixer les causes relacionades amb els delictes de "terrorisme". Es tractava d'una de les principals plasmacions en l'àmbit judicial del canvi polític que s'estava a punt de segellar. El principal problema de tots aquests canvis era que el govern els estava duent a terme a contracor, pressionat per la mobilització; convingut que, si no cedia, la situació es podria tornar ingovernable. En conseqüència, en diversos aspectes, aquests canvis no van tenir una clara vocació democratitzadora.

Adéu (a mitges) a la justícia militar

A banda de la necessitat d'abolir les instàncies que havien vehiculat la repressió durant la dictadura, un dels objectius que perseguia la creació de l'Audiència Nacional era desvincular l'exèrcit de la tasca de jutjar persones alienes a l'estament militar. Hi havia la necessitat de posar fi a la negativa de molts tribunals militars de fer-se càrrec de les causes polítiques que els atribuïen, la qual cosa generava cada cop més protestes –com ja s'havia posat en relleu el desembre de 1970 arran del procés de Burgos, per citar el cas més conegut– i desprestigi per a l'exèrcit. Amb tot, si bé arran de la creació de l'Audiència Nacional el paper de la jurisdicció castrense va quedar enormement limitat, els atacs contra el personal i les instal·lacions

vinculades a l'exèrcit –inclosos els militaritzats cossos policials– van continuar sent competència dels jutges militars. Al llarg de 1977, 124 civils van ser condemnades en consells de guerra i 148 ho serien l'any següent. Finalment, la Constitució de l'any 1978 va establir, en l'article 117.5, que la justícia castrense havia de ser aplicada exclusivament al personal militar.

Un dels casos que il·lustra a la perfecció el tipus de comportaments que van ser perseguits en consells de guerra un cop creada l'Audiència Nacional és el d'un periodista de *Diario 16* condemnat el juny de 1977 per la Capitania de Burgos a vint dies d'arrest menor per injúries a institucions militars. El delicte comès havia estat referir-se, des de les pàgines del diari, a l'ajuda prestada per un guàrdia civil a l'ultradretà Ignacio Fernández Guaza, implicat en la mort de l'estudiant Arturo Ruiz el gener d'aquell any, durant una manifestació per l'amnistia. Altres periodistes i mitjans de comunicació van ser igualment perseguïdes. Així, per exemple, la directora de *Punto y Hora* de Euskal Herria, Mirentxu Purroy, va ser empresonada durant catorze dies per injúries a l'exèrcit i la publicació *Goiz Argi* va patir un segrest governatiu per un article que, simplement, reclamava la democratització dels cossos policials.

Una anomalia espanyola?

Sovint es fa referència a la continuïtat entre el TOP i l'Audiència Nacional per subratllar l'anomalia internacional que suposa l'existència d'una instància d'excepció com aquesta en

-
Raúl Soria

un Estat de dret. El cert, però, és que diverses democràcies parlamentàries s'han dotat històricament de legislacions i tribunals d'excepció. De fet, el Tribunal d'Ordre Públic franquista tenia una certa similitud formal amb el Tribunal de Seguretat de l'Estat creat a França el 1963, només alguns mesos abans que el TOP, per jutjar els atacs contra la "seguretat nacional". No seria fins a l'arribada de François Mitterrand a la presidència del país, el 1981, que aquesta jurisdicció d'excepció seria suprimida.

Igualment, des de finals dels anys seixanta i al llarg de tota la dècada següent, a diversos països occidentals, es van promulgar normes jurídiques que, ampliant els marges de la definició de violència, tendien a limitar de manera molt significativa alguns drets fonamentals i a crear situacions d'excepció. Es van inscriure en aquesta lògica la legislació d'excepció aprovada a la República Federal d'Alemanya el 1968, complementada el 1972, el 1975 i el 1976; la *loi anticasseurs* francesa, del juny de 1970; l'eliminació de garanties introduïda per les normes italianes de l'abril i l'octubre de 1974, l'abril de 1975 i el maig d'aquell mateix any (aquesta última, l'anomenada *legge Reale*, de gran transcendència), o algunes de les lleis aprovades al Regne Unit, especialment la Northern Ireland (Emergency Provisions) Act, de 1973, i la Prevention of Terrorism Act, de 1974. En l'àmbit internacional, l'aprovació –el gener de 1977, en el marc del Consell d'Europa– del Conveni Europeu per la Repressió del Terrorisme, destinat a impedir la concessió d'asil a militants d'organitzacions armades, també va ser de notable importància.

En aquest context de creació d'una autèntica cultura de l'excepció en el marc d'estats de dret, l'Audiència Nacional no representava un bolet aïllat. El que sí que suposava una anomalia respecte a la majoria de països de l'entorn era la inexistència de depuracions dins la magistratura –així com dins la resta d'àmbits de l'administració– després del final del franquisme. Això va permetre que jutges amb una llarga i reconeguda trajectòria en la repressió de l'oposició continuessin fent carrera i assumint càrrecs de gran transcendència ja en democràcia parlamentària. Resulta especialment significatiu que els tres presidents que van tenir el TOP al llarg de la seva existència acabessin al màxim òrgan judicial espanyol, el Tribunal Suprem: es tracta d'Enrique Amat, José F. Mateu Cánoves (que havia format part de la División Azul i que, el novembre de 1978, va ser mort per ETA-m) i José de Hijas. Altres figures destacades del TOP, com l'ultrafranquista Rafael Gómez Chaparro (que va deixar en llibertat els acusats dels fets de Montejurra de 1976) o Jaime Mariscal de Gante,

van continuar la seva tasca a l'Audiència Nacional. Fer la llista completa seria interminable. Quan, el 1982, el PSOE va arribar al poder, res d'això no va canviar, tot al contrari: alguns antics repressors franquistes fins i tot van continuar ascendint o ocupant llocs de gran responsabilitat.

Dèficits democràtics

Més enllà de tot això, el que resulta especialment necessari destacar són els dèficits que implica l'existència de l'Audiència Nacional des d'una perspectiva garantista i de respecte pels principis de l'Estat de dret.

La primera crítica que es pot fer és que es tracta d'un tribunal amb una concentració excepcional i injustificada de competències, que van des dels delictes de "terrorisme" al tràfic de drogues, passant pels atacs a la corona i els alts òrgans de l'Estat, els fraus alimentaris o farmacèutics, la falsificació de moneda o els delictes comesos fora del país en què els tribunals espanyols siguin competents. Aquesta última possibilitat és la que ha permès que, un cop l'Estat ha signat (1998) i ratificat (2000) l'Estatut de Roma del Tribunal Penal Internacional, des de l'Audiència Nacional s'hagi intentat processar –fent ús de la jurisdicció internacional i de l'imprescriptibilitat dels crims contra la humanitat– repressors de països com Xile (el conegut cas de Pinochet), l'Argentina, Guatemala, la Xina o Israel. La contradicció no pot ser més evident: mentre es persegueixen els botxins d'altres països, els d'aquí no sols han restat impunes, sinó que han actuat durant molts anys en llocs claus de la judicatura.

D'altra banda, l'existència d'un tribunal d'aquestes característiques amb competència sobre tot el territori espanyol representa un atemptat directe contra el principi del jutge natural, que estableix que tothom té dret a ser jutjat pel jutge ordinari del lloc on s'han produït els fets presumptament delictius. Si bé s'argumenta que això té raó de ser per la complexitat del tipus de delictes sobre els quals coneix l'Audiència Nacional, aquesta centralització i concentració competencial és una via directa per a la intromissió del poder executiu en l'orientació de les investi-

la pràctica armada, però que ha obert la porta a la persecució d'un ampli ventall de comportaments polítics i socials. Per donar una dada, el 1983, arran del cas de Santiago Corella, *El Nani*, desaparegut quan es trobava sota custòdia policial, el mateix Ministeri de l'Interior espanyol va reconèixer que havia aplicat la legislació antiterrorista a 128 delinqüents comuns només aquell any. En el terreny del dret processal penal, aquesta legislació d'excepció ha imposat una vulneració flagrant de drets fonamentals per mitjà de l'autorització de registres domiciliars, de la interceptació de comunicacions i de l'allargament de la detenció governativa. Aquesta última mesura resulta especialment perniciososa, ja que ha emparat la pràctica constant de la tortura, sistemàticament ignorada pels jutges de l'Audiència Nacional. Si normalment el període de detenció està limitat a tres dies, les persones sospitoses d'haver comès delictes de "terrorisme" poden estar fins a cinc dies incomunicades en mans de la policia. Fins al 1988, aquest període era de deu dies i, durant una part de l'any 1978 (entre el juny i el desembre), el límit temporal de detenció en aquests casos va ser indefinit (res a envejar a les mesures posades en pràctica als Estats Units o al Regne Unit després dels atemptats del 11 de setembre de 2001).

Són, en definitiva, tots aquests dèficits, i no pas la continuïtat formal respecte al TOP, el que ha de preocupar de l'existència de l'Audiència Nacional. I és contra aquests dèficits que cal concentrar la crítica.

L'autèntica anomalia respecte a altres països no és l'existència de l'Audiència Nacional, sinó la manca de depuració de jutges franquistes especialment significats en la repressió

gacions i els judicis, a més de suposar una vulneració de la seguretat jurídica i l'objectivitat del processament. Igualment, l'existència de l'Audiència Nacional entra en contradicció amb el principi d'immediació, que estableix la proximitat de la persona que jutja amb les parts en conflicte i les proves que s'han de practicar. Es trenca, per tant, la presència simultània en un mateix lloc dels diversos subjectes implicats en el procés.

Per últim, però no menys important, cal contemplar l'existència de l'Audiència Nacional com una peça més de la legislació d'excepció formalment promulgada per fer front a

L'antic convent de Las Salesas Reales de Madrid va ser la seu del TOP i, després, de l'Audiència Nacional

-
Lluís García

Xavi Palos:

“Hi ha alternatives a pràcticament t

Xavi Palos (1962) va començar a entrar en el món del cooperativisme de la mà de la missatgeria Trèvol i ara forma part de la cooperativa de distribució alimentària Quèviure. Vinculat als moviments socials de Sant Andreu de Palomar (Barcelona), fa deu anys va participar en la creació de la Xarxa d'Economia Solidària (XES), sorgida a l'escalf del Fòrum Social Mundial de Porto Alegre. En aquesta entrevista, fa un balanç d'aquesta primera dècada d'activitat de la XES, que culminarà a finals de mes amb l'organització de la II Fira d'Economia Solidària de Catalunya (26 i 27 d'octubre), on cooperatives i entitats s'aplegaran per visibilitzar el sector i avançar en la construcció del mercat social.

Carles Masià
entrevista@directa.cat

Veus algun paral·lelisme entre la dècada de 1980, en què, arran de la crisi econòmica, es van crear moltes cooperatives, i el moment actual?

Les crisis sempre han ajudat que moltes persones es plantegin fer canvis, es tracta d'una mescla de necessitat i coherència. A mitjan anys 80, l'opció de Trèvol va ser més aviat ideològica: la cooperativa té l'origen en la lluita sindical d'antics treballadors de l'empresa MRW que van ser acomiadats per reclamar relacions laborals justes en el sector de la missatgeria. De fet, es va començar a gestar en un local de la CGT, sindicat en el qual jo havia militat. En aquella època, moltes empreses en crisi es van convertir en cooperativa o Societat Anònima Laboral (SAL), en funció de la influència

“D'alguna manera, som hereus de l'FSM de Porto Alegre; la gent que hi va anar va tornar molt il·lusionada”

ideològica de les assessories i els sindicats. I les empreses que van fer aquest pas i que han aguantat més anys són les que realment tenien uns valors de transformació social al darrere, les que no només ho van fer per sobreviure. En general, crec que ara tenim molta més formació. Abans, muntar una cooperativa era llançar-se a la piscina sense saber si hi havia aigua o no. Actualment, aquesta piscina té aigua i, fins i tot, en algunes èpoques de l'any, és tèbia. Abans, hi havia moltes menys xarxes d'afinitat. Recordo que, durant la dècada dels 80, es va crear la Societat Autogestionària (SA) que, de fet, podria ser un dels antecedents de la XES.

FOTOGRAFIES:
Robert Bonet

Quins altres elements van influir en la creació de la XES?

Una delegació de la Federació de Cooperatives de Treball de Catalunya va assistir al Fòrum Social Mundial de Porto Alegre (2001) i va entrar en contacte amb les xarxes i les organitzacions que ja estaven funcionant. A Catalunya, no disposàvem d'una xarxa com la del Brasil, que era transversal i agrupava moltes entitats, independentment de la seva forma jurídica. D'alguna manera, som hereus de l'FSM de Porto Alegre, la gent que hi va anar va tornar molt il·lusionada. Després, es va fer una crida a les entitats per formar

una xarxa aquí i, el 2003, es va acabar de constituir formalment. En aquella època, l'FSM va aportar el combustible que deia que es podia canviar el món, cosa que va impregnar la XES.

Quin creus que és l'aspecte més reeixit de la XES durant aquesta dècada d'existència?

La tasca de corredors de fons, de fer projectes i relacionar-se a poc a poc. Una tasca que, al final, acaba donant els seus fruits. En l'àmbit internacional, som una referència gràcies a la presència dins la xarxa d'economia

...tots els sectors econòmics”

solidària europea i hi ha el tema del balanç social, que la gent considera que és una eina útil per a les empreses. Finalment, tenim la fira, que és on tot això es fa visible. Pel que fa a la societat en general, ha estat un bon moment perquè es pot mostrar que hi ha coses palpables que, ara mateix, funcionen bé i no cal esperar que vingui ningú a muntar-les. Aquest objectiu de difusió exterior – més enllà dels cercles de persones convençudes –, l'estem aconseguint. Fa uns quants anys no ens imaginàvem que podríem arribar a més de 10.000 persones.

Què esperes d'aquesta II Fira d'Economia Solidària de Catalunya?

En la primera edició, es van superar totes les expectatives que teníem. Per a mi és com la punta de l'iceberg d'una sèrie d'iniciatives que es van visibilitzar després d'una feina de deu anys. Es va poder plasmar que hi ha alternatives a pràcticament tots els sectors econòmics i socials. D'alguna manera o altra, era el que ja fèiem moltes cooperatives i empreses per separat, però unificat i amplificat. Pel que fa a la segona edició, és un gran repte. La primera ens va desbordar en alguns aspectes de gestió, que vam poder superar gràcies a la il·lusió. Amb més de 180 entitats inscrites, ara és el moment de consolidar-la, trobar maneres de coordinar-nos millor i, en el futur, poder dedicar més recursos per muntar-la, ja que moltes cooperatives tenen un dia a dia molt atrefegat.

Una altra línia de treball és la recuperació de la memòria històrica del cooperativisme. Com es concreta?

Hem reanomenat els diferents espais de la fira amb cooperativistes que creïem que calia donar a conèixer. En primer lloc, hem fet una aposta ferma per la dona: igual que

en molts altres àmbits de la història, en el cooperativisme quedava força amagada: per això volem difondre el llegat de cooperativistes de principi del segle xx, com Elisa Garcia, Micaela Chalmeta i Regina de Lamo, entre d'altres. Al mateix temps, també hem recuperat figures més conegudes –com la de Joan Peiró– i altres persones que van intervenir en la fundació de la XES, com el sociòleg Joan Berney. D'altra banda, el revers dels ecosols (la moneda social social que s'utilitza a la fira) té motius relacionats amb els ajuntaments, col·lectivitats i cooperatives que imprimien moneda amb normalitat durant la guerra civil.

Precisament, aquest és un dels altres projectes vinculats a la fira, l'ecosol. Quin és el seu objectiu a llarg termini?

Es tracta d'intercooperació en estat pur. De fet, és una qüestió de confiança: si confies en els companys i les companyes de la cooperativa o entitat, per què no es pot ampliar aquest cercle a altres entitats i empreses properes i, a partir d'aquí, col·laborar mitjançant un sistema de crèdit mutu? És una manera d'intentar anar tancant el cercle del que s'anomena mercat social.

Creus que les institucions veuen amb interès el que s'està fent?

El gran canvi –deixant de banda els oportunitismes polítics, que sempre n'hi ha– és que, com que les coses estan tan difícils, ens consideren part important de la solució. Això es pot veure amb el tema de l'atur. A diferència de fa uns anys, ara ens criden alguns ajuntaments i punts d'informació juvenil demanant-nos que fem xerrades sobre economia solidària i sobre com muntar una cooperativa. I això s'explica perquè hi ha gent aturada que es pregunta: “Per què no ho podem fer nosaltres?”.

Aquest canvi de relacions laborals ha provocat que, històricament, sovint el sindicalisme clàssic s'hagi malfiat del cooperativisme. Com has viscut aquest debat?

Com a cooperativista, en alguns moments també et pots sentir explotat pels teus companys i companyes perquè no s'han implicat prou o perquè es prenen decisions sense prou consens. La diferència del cooperativisme és que hi ha l'oportunitat de participar en la gestió. Tota la vida ens han criticat la qüestió de ser cooperativista i treballador; és un tema que, en línies generals, ha costat d'entendre. Hi ha sindicats no reformistes que critiquen el cooperativisme perquè diuen que no és una solució realment transformadora. Però, si a l'assemblea del sindicat jo m'hagués esperat a fer les transformacions que es van dir en un congrés, potser m'hagués mort de fastic. Tot i que hi ha contradiccions, com a mínim, puc gestionar alguns apartats de la meua vida: millor o pitjor, però puc decidir-ho. No em trobava a gust sentint-me revolucionari en reunions de 7 a 10 i, després, haver d'acceptar tot el que deia el cap de l'empresa.

Creus que és possible que conflueixin amb èxit el sindicalisme combatiu, el cooperativisme i altres moviments socials?

Són lluites complementàries. En aquest sentit, una de les prioritats per entrar a treballar a Trèvol era que les persones vinguessin de la lluita sindical, ja que la cooperativa va néixer d'un grup de gent acomiadada per aquest motiu. Tot això retroalimenta la lluita sindical i pot millorar les condicions laborals; llavors, tothom pot estar content: el sindicalisme combatiu i el cooperativisme conscient. Això s'ha pogut fer en pocs casos, però seria molt positiu. Hi ha punts en comú, com ara la crítica al sistema finan-

“Volem difondre el llegat de dones cooperativistes de principi del segle xx com Elisa Garcia, Micaela Chalmeta i Regina de Lamo”

cer; es tracta de veure què podem fer junts. Precisament, aquest és un dels debats que sortiran a la fira, perquè és una de les assignatures pendents, tant del sindicalisme com del moviment cooperatiu. Per exemple, amb la crisi, en comptes de donar únicament l'opció de l'atur o una lluita per aguantar l'empresa com sigui, per què no es planteja –també– aspectes com el motiu de la feina i quina estructura de poder manté l'empresa? Aquesta és una gran contradicció dels sindicats anomenats de classe i combatius. Ja sé que, de la nit al dia, no podem convertir la SEAT en una fàbrica de bicicletes, però convindria que la gent es preguntés què fa amb l'activitat econòmica i quines relacions de poder hi ha a l'empresa. De la mateixa manera, el sindicalisme també pot qüestionar a les cooperatives amb quins clients estan treballant o com estan entrant dins les regles del mercat. Són crítiques ben vingudes, perquè el cooperativisme també té les seves contradiccions. A vegades, les ganes de sostenir la cooperativa i poden fer tenir amistats que no són ideals. En canvi, si s'avança cap al mercat social, aquestes *amistats perilloses* poden anar desapareixent.

Mans a l'obra contra l'exclusió residencial

Una llar és un habitatge on es pot viure amb qualitat de vida, amb dignitat. Viure sense llar, el 'sensellarisme', és un dels símptomes més visibles i extrems de l'empobriment que està patint la majoria de la societat catalana. Es calcula que, a Europa, prop de divuit milions de persones es troben afectades per l'exclusió residencial. Tres mil es concentren a Barcelona i prop de 10.000 més estan repartides per tot Catalunya. Com assenyala la Xarxa d'Atenció a les Persones Sense Llar (XAPSLL) de Barcelona, es tracta d'un fenomen

que va més enllà de quedar-se sense llar, és conseqüència i alhora causa de processos d'exclusió social. Per combatre aquesta situació, el projecte Pásame otro Ladrillo s'ha fixat en les més de 600 persones de la capital catalana que, tot i tenir sostre, viuen excloses d'una llar ja que el seu habitatge és insalubre. El projecte, que va néixer com a iniciativa de quatre joves barcelonins, promou la millora de les condicions de vida i habitabilitat de persones en risc d'exclusió social mitjançant actuacions de reparació i rehabilitació d'habitatges.

Oriol Agulló
quadernsdillacrua@setmanaridirecta.info

S. viu a tocar de la muntanya, enmig de l'aresta que limita el puig de les Roquetes amb la part més alta del barri barceloní de Torre Baró. Solitària, s'aferra als seus dos fills i a un televisor que zela unes nits rarament tranquil·les. A casa, la llum és prestada, punxada, i la rentadora resta oblidada enmig d'un safareig perdut entre l'acumulació dels records. Les finestres són tancades perquè els múrids no penetrin a l'interior, mentre les humitats entren –saltant com rates– per una instal·lació elèctrica que ha fet malbé l'extractor de la cuina. Alguna cosa ha canviat, l'aixopluc de la Marta, treballadora de la Fundació Pare Manel, l'ha dut a conèixer el Llorenç i

La FEANTSA defineix la persona sense llar com aquella que no pot accedir a un allotjament adequat a la seva situació personal

el Gerard, dos dels coordinadors de la iniciativa Pásame Otro Ladrillo, que han portat voluntàries a casa. Durant dos caps de setmana, deu persones s'han dedicat, de manera desinteressada, a netejar la casa, ordenar i llençar aquells records que calia oblidar, instal·lar reixes metàl·liques a les finestres, posar una campana nova per la cuina, canviar la instal·lació elèctrica i netejar les humitats. Mentre els dos menuts jugaven amb persones del projecte, S.

s'ha posat a treballar amb les voluntàries, sorpresa per l'ajuda. En acabar, l'agraïment la du a recuperar les samarretes que havia fet als tallers de l'Associació Amarte per regalar-les a aquelles desconegudes que havien convertit el seu sostre en una llar.

L'exclusió residencial

La Federació Europea d'Organitzacions Nacionals que Treballen per a les Persones Sense Llar (FEANTSA) defineix la persona sense llar com "aquella persona que no pot accedir –o bé conservar– un allotjament adequat, adaptat a la seva situació personal, permanent i que li proporcionï un marc estable de convivència, ja sigui per falta de recursos o dificultats personals o socials per dur una vida autònoma". Aquesta mateixa definició permet fixar els graus de precarietat que duen a l'exclusió residencial. Una llar, doncs, serà el lloc on es tenen els mitjans de subsistència, protecció, afecte, esbarjo o llibertat. Viure al carrer, en alberg de serveis socials, en habitatges insegurs –viure sota l'amenaça de la violència– o en habitatges inadequats són maneres de viure sense llar per la FEANTSA.

L'atenció a les persones sense llar

Com assenyala la diagnosi de 2013 *Les persones sense llar a la ciutat de Barcelona i l'evolució dels recursos de la Xarxa d'Atenció a les Persones Sense Llar*, d'Albert Sales, la resposta de la XAPSLL s'ha centrat, especialment durant els darrers cinc anys, a augmentar els recursos destinats a l'atenció de persones sense llar, en resposta a l'increment de la necessitat. En aquest cas, l'estudi assenyala que els recursos residencials, tant públics com privats, han crescut i s'ha prioritzat la incorpo-

Pasame otro ladrillo funciona amb un equip de coordinació que, en contacte amb les entitats col·laboradores, analitza i prepara les actuacions que cal fer als habitatges

Robert Bonet

ració de nous pisos d'inserció, com el Centre d'Allotjament Temporal Hort de la Vida o la Pensió Social Mambré, que han aconseguit superar la xifra de 1.000 places d'allotjament per a persones sense sostre i sense llar. Aquestes iniciatives segueixen les *housing-led*, estratègies orientades a l'allotjament, on es posa a disposició de les persones i les famílies un habitatge des d'on poder refer els vincles socials.

Prevenir el 'sensellarisme'

En la diagnosi de Sales, s'esmenta un estudi de John van Leerdaam, elaborat

l'any 2011, que calculava que, per cada euro que els països baixos destinaven a prevenir el *sensellarisme*, s'aconseguia un retorn de 2,20 euros en despeses d'atenció sanitària, intervencions policials, procediments judicials i allotjaments temporals. En aquest sentit, també s'assenyalen els càlculs fets a Escòcia l'any 2010, que van mostrar que els costos de la mediació entre arrendataris i llogateres per evitar desnonaments no superava les 600 lliures, davant les 5.300 que representava el procés de real·lotjar una família. Davant d'aquestes evidències, tant la

FEANTSA com la Comissió Europea recomanen posar en marxa mecanismes d'intervenció social previs a les execucions hipotecàries i als desnonaments, com les que es duen a terme a països com Suècia o Àustria, on les agents immobiliàries i les entitats bancàries estan obligades a informar els serveis socials abans d'impulsar una execució, amb l'objectiu de cercar vies de col·laboració amb les administracions per identificar les llogateres o inquilines amb dificultats abans no acumulin massa endarreriments en els pagaments.

Posar-se al servei de les altres

Ofertir petites reformes per a gent gran (canviar la banyera, pintar, netejar pisos, etc.), aquesta va ser la conclusió a què van arribar un grups d'amics que es plantejaven què podien fer perquè Barcelona fos més justa a partir dels seus coneixements i habilitats i fugint del voluntariat més ordinari. Els joves, que acumulaven experiència com a manobres, es van presentar a l'Ajuntament de Barcelona per proposar el projecte al Departament de Benestar Social. La resposta de l'Ajuntament va ser que aquesta mena de serveis ja els feia una empresa, cobrant.

A Suècia o Àustria, les agents immobiliàries i les entitats bancàries estan obligades a informar els serveis socials abans d'impulsar una execució immobiliària

Després de la negativa municipal, van decidir reorientar el projecte per arribar a les persones de manera directa. Van contactar amb entitats perquè els ajudessin a detectar els casos, agafar confiança amb les afectades i assegurar el seguiment de cada actuació. Així, van començar a col·laborar amb el menjador social Nova Vida del carrer Robadors, la Fundació Pare Manel i la Fundació Foment de l'Habitatge Social de Càritas.

Pásame Otro Ladrillo

El projecte, constituït com a associació, funciona amb un equip de coordinació que, en contacte amb les entitats

col·laboradores, analitza i prepara les actuacions que cal fer. Primer, troben el cas; després, visiten el pis, s'estudien les possibles actuacions i, finalment, es busquen fons per dur-les a terme. La iniciativa prioritza persones que viuen en situacions regulades perquè les actuacions puguin tenir continuïtat. Es tracta que les beneficiàries no marxïn al cap de poc temps per poder dignificar-los la vida. Per pagar-ho, compten amb la participació de les entitats. De totes maneres, cada cas és diferent i el cost de les reformes no és massa alt, ja que compten amb mà d'obra gratuïta

i tenen accés a material de baix cost a través de majoristes.

Un cop preses les mides, preparat el material i concretada una data, un equip de gent voluntària –actualment hi ha dos equips de prop de deu persones– es posa en marxa i, durant un o dos caps de setmana, fan l'obra. De moment, ja han fet cinc actuacions.

L'equip és molt variat: hi ha gent professional, gent a qui li agrada el bricolatge, persones que s'ofereixen a cuinar per a les que treballen a l'obra, voluntàries que s'encarreguen d'estar amb la mainada de les famílies que reben

“Volem garantir els mateixos drets que tenim nosaltres a altres persones”

Llorenç Pérez (arquitecte) i Gerard Cardona (fuster), membres de l'associació Pásame otro ladrillo

Enric Català

Amb quina idea va crear Pásame otro ladrillo?

Llorenç Pérez: Recordo una frase de Paulo Freire: “La meua fe em suporta, m'estimula i m'impedeix creure que les coses són així perquè no poden ser d'una altra manera”. Tot i que la meua motivació va néixer vinculada a la fe, el projecte és laic i la gent que en formem part tenim interessos molt diferents.

Quin perfil tenen les persones amb què us trobeu?

LT: La majoria de persones que hem trobat són propietàries d'habitatges que viuen amb molts pocs diners i tenen unes condicions de vida molt precàries.

Per què feu que les afectades participin de la reforma?

LT: La idea és que hi ha un grup de persones, algunes veïnes, que m'ajuden a rehabilitar-me la casa. No es tracta d'algú aliè que ve i m'arregla el pis, sinó que un grup de voluntàries, seguint les indicacions de les afectades, pensen i milloren la casa.

Les persones que viuen als habitatges us posen limitacions?

Gerard Cardona: Al principi els costa una mica, però, a mesura que agafen confiança, et deixen fer més. La majoria d'actuacions es basen a netejar una mica la cara dels habitatges i fer petites obres. A més, el suport de les entitats ens facilita molt la feina perquè les persones que hi viuen tinguin seguretat sobre el que se'ls farà.

LT: Aquest suport motiva les persones a mantenir aquell habitatge en bon

estat després de l'actuació i, per nosaltres, és una garantia que l'actuació tindrà un impacte positiu a llarg termini.

Les entitats que fan donacions participen de les actuacions?

LT: Sí, com uns voluntaris més. No fem un servei caritatiu, volem garantir els mateixos drets que tenim nosaltres a altres persones. És solidaritat entre veïnes.

Quin canvi heu notat en les persones?

LT: Un canvi molt positiu. Ha donat una petita empenta a les destinàries per superar la situació d'exclusió social. El que volem és que, almenys, tinguin resolts molts dels problemes de l'habitatge.

GC: La sensació que genera que un grup de persones vingui a arreglar casa teua sense esperar res a canvi també fa aixecar moltes persones.

Sovint són persones que viuen aïllades, sense massa entorn familiar ni de veïnes ni laboral. Quan veuen gent que està per ells, creuen en el poder de la comunitat.

Pot ser un projecte extrapolable?

LT: Volem fugir de fer projectes aïllats. L'avantatge que té aquest projecte és el treball a curt termini, ràpid i gratificant. Amb poc temps, es pot aconseguir un habitatge més digne.

Quina és la transformació principal que aporta el projecte?

GC: La capacitat de veure que tot-hom pot posar un granet de sorra per canviar les condicions de vida de persones en exclusió social.

LT: La dignificació de la vida, la motivació que suposa per a les persones i la recompensa de solidaritzar-se amb els altres. Fer petites coses amb molt d'amor.

+INFO:

pasameotroladrillo.wordpress.com

Miralls especials

FOTOGRAFIA: Sarai Rúa

Matí de diumenge d'una tardor que es fa esperar. Mentre travesso el parc ple de fulles grogues, observo la fila de famílies que entren al zoo. Ritual de la nostra infantesa, de les infanteses de moltes generacions. El que aleshores era un moment esperat, engrescador, ara, en canvi, em sembla ple de tristor. Em vénen al cap la història de l'elefant desemparat en perdre l'únic company de la seva espècie que va conèixer al llarg de la seva vida o els rituals repetitius dels animals tancats en espais artificials tan llunyans dels seus. Si alguna vegada les col·leccions museístiques d'animals van tenir sentit, ara sembla molt clar que no en tenen. L'única finalitat, malgrat totes les justificacions propagandístiques dels gestors municipals, és la de procurar ingressos gràcies als milers de visitants. Dins d'una ciutat d'aparador, humans i no humans compartim la condició de ser comparses; tots plegats som mercaderia dins de la bombolla turística que algun dia també esclatarà.

Dos primats es miren a través del vidre i somriuen. Atrapats en un joc de miralls on, dins i fora, es barregen i es confonen. Quins són els límits entre espècies i qui els determina? Cada cop que hem aixecat barreres, aquestes han caigut per mostrar-nos que responien a una mirada interessada i antropocèntrica.

Se'm rebatrà que les humanes i els humans som més intel·ligents. Ho creieu de debò? Quina mena d'intel·ligència du una espècie a posar en perill tot el planeta? Com s'ha construït aquest joc cruel que ens legitima per fer servir, empresonar o sacrificar per diversió, macabra diversió, altres éssers vius?

Ens cal explorar l'espai intersticial entre humanes i no humanes per poder copsar la nostra fragilitat d'espècie interdependent en un món depredat i amb data de caducitat.

Eva Fernández

RODA EL MÓN

14-15

La por d'un nou col·lapse i la victòria electoral de la dreta marquen el cinquè aniversari de la revolució islandesa

16

Vint anys després del cop de Boris Ieltsin: testimoni de les jornades del 3 i el 4 d'octubre de 1993 a Moscou

ITÀLIA // UTILITZEN UNA LLEI FEIXISTA PER JUTJAR ELS FETS DE GÈNOVA DE 2001

“Cap sentència ens farà oblidar les companyes”

Francesco *Jimmy* Puglisi va ser detingut a Barcelona el mes de juny d'enguany. A l'edició 324 de la *DIRECTA*, vam parlar de la seva detenció i, més en general, de les persones condemnades pels aldarulls ocorreguts durant la cimera del G-8 de 2001 a Gènova, acusades del delictes de “devastació i saqueig”, una herència del codi penal feixista. En un acte solidari organitzat per itacat.net a la Casa de la Muntanya, Marta, una de les companyes del grup de suport a les condemna- des, va parlar amb el setmanari sobre la iniciativa del grup 10x100.

Matteo Mastronardi
Barcelona

@La_Directa

Quan, com i per què va néixer el grup de suport 10x100?

El grup de suport 10x100 va néixer uns mesos abans del 13 de juliol de 2012, dia de la sentència de la *cassazione* (tercer i últim grau de judici a Itàlia) sobre els fets del G-8 de Gènova de 2001 i va néixer per fer front a una sentència definitiva -després d'una agonia de més de deu anys- que es preveia -cosa que efectivament va passar- que confirmaria o, fins i tot en algun cas, augmentaria les penes del segon grau de judici. Per tot això, els objectius eren bàsicament mediàtics: donar visibilitat al cas i al delictes de “devastació i saqueig”, ja que es considerava que era una de les primeres vegades després de la postguerra que les condemnes es basaven en aquest precepte. Abans, s'havia fet servir, per exemple, en ocasió d'una revolta en un CIE; en ocasió dels aldarulls després de la mort de l'anarquista Edoardo Massari, àlies *Baleno*; en ocasió dels aldarulls provocats per l'afició del futbol... és a dir, en tots els casos en què s'havien de reprimir -amb les seves diferències evidents- moviments de massa.

Per què del nom i l'eslògan de la campanya?

10x100 és pels deu encausats -tot i que,

ho vull recordar, a Gènova, vam ser 300.000 persones de tot arreu- que s'enfrontaven a condemnes per un total de 100 anys de presó. Ens va semblar que aquests números tenien un impacte molt fort. L'eslògan *Gènova no s'ha acabat* es va escollir perquè aquesta sentència no farà que oblidem les companyes empresonades, ja que elles ens representen una mica a tots nosaltres i el que els va passar li hauria pogut passar a qualsevol. Gènova tampoc no s'ha acabat perquè la gent que va sortir al carrer el 2001 ho va fer per criticar un sistema que, després de deu anys, ha demos-

“Gènova no s'ha acabat perquè la gent que va sortir al carrer el 2001 ho va fer per criticar un sistema que, deu anys després, ha demostrat el seu propi col·lapse”

trat el seu propi col·lapse: ja aleshores, sabem i diem que el capitalisme estava en crisi. I tampoc no s'ha acabat perquè les reivindicacions de Gènova són les mateixes que tornem a portar a les nostres manifestacions avui dia, més de deu anys després, quan els mateixos que aleshores protestaven es veuen obligats a pagar aquesta crisi amb la precarietat de les seves vides.

En aquest cas, el delictes de “devastació i saqueig” s'ha utilitzat amb una clara funció repressiva: per què durant els anys 70, moment en què Itàlia va viure una fortíssima conflictivitat amb nombrosos disturbis, no es va utilitzar aquest precepte?

D'una banda, perquè es feien servir altres delictes de tipus associatiu que potser eren més específics per aquella època històrica; però, crec que, sobretot, perquè als anys 70 hi havia una unitat, una massa compacta, que mai no hauria permès l'aplicació d'un delictes tan profundament polític. En canvi, recentment, el delictes de “devastació i saqueig” s'ha fet servir en casos en què el moviment ha fet palesa la seva disgregació: a Gènova, va ser amb la teoria dels bons i els dolents, de la societat civil pacífica d'un costat i els violents del bloc negre de l'altre; una teoria que va obrir una esquerda per on va poder entrar el delictes de “devastació i saqueig”, que es va poder aplicar d'aquesta manera tan al·lucinant i violenta, amb aquestes condemnes tan greus contra aquests deu caps de turc.

Un altre element del delictes és la seva aplicació pel que fa a l'autoria i a la participació.

Aquest precepte no està gens definit, ni quantitativament ni qualitativament. El jutge té un amplíssim marge de discrecionalitat per distingir entre l'aplicació d'aquest article i, per exemple, el delictes molt menys greu de “danys”. Un dels criteris que s'aplica

La Marta, membre del grup de suport 10x100, a l'edifici ocupat de la Vila de Gràcia l'Armadiello / VÍCTOR SERRI

és la presència d'una massa de persones que, al mateix temps, només amb la seva presència, també són considerades còmplices en la consecució del fet delictiu: es parla de “coparticipació psíquica”.

Existeix la possibilitat d'una lluita en l'àmbit jurídic per declarar el precepte inconstitucional?

Em sembla evident la inconstitucionalitat d'un precepte que preveu penes de vuit a quinze anys sense definir en absolut la conducta delictiva. Un dels problemes més grans per encetar aquesta batalla, però, és que es tracta d'un debat molt fresc en què, sovint, els mateixos agents implicats o advocats es mouen a les palpentes, en la foscor completa. De fet, una de les activitats del grup ha estat l'organització d'unes convencions, amb l'ajut dels advocats que ens donen suport, justament perquè hi ha un coneixement molt escàs d'aquest precepte des del punt de vista jurídic.

Quina és la situació actual dels deu condemnats?

Ara mateix, hi ha tres persones a la presó, entre elles, *Jimmy*, que va ser detingut a Barcelona. Hi ha una persona més en detenció domiciliària i una que ha desaparegut i ha pogut evitar la detenció. Unes altres cinc estan esperant la definició de la pena, a l'octubre, per si se'ls aplica un atenuant, que no modificarà substancialment les penes, d'entre set i deu anys. Es preveu que hauran d'entrar a la presó. ◀

ISLÀNDIA // LA POR D'UN NOU COL-LAPSE I LA VICTÒRIA ELECTORAL DE LA DRETA MARQUEN EL CINQUÈ ANIVERSARI DE LA 'REVOLTA DE LES CASSOLES'

El miratge de la revolució islandesa

Èric Lluent
Reykjavik (Islàndia)
@ericlluent

Hugleikur Dagsson, autor de còmic satíric nascut a Reykjavik, explica que les votants islandeses tenen memòria de peix. Només així s'explica que la població de la nació hagi tornat a catapultar els dos partits tradicionalistes, de centredreta, al poder. El Partit de la Independència (PI) i el Partit Progressista (PP) van governar Islàndia en coalició des de l'any 1995 fins al 2007, un any abans del col·lapse del sistema financer. Els moviments socials i de protesta els acusen de la manca de control sobre els bancs que va transformar un país històricament pobre en un dels paradisos internacionals per a l'especulació financera. Però una campanya electoral, la del mes d'abril d'enguany, basada en la promesa d'una rebaixa general d'impostos i l'abatiment de les quotes hipotecàries, ha convençut el 52% de l'electorat.

L'ANY DEL COL-LAPSE

El 6 d'octubre de 2008, els tres principals bancs islandesos van ser nacionalitzats. Després d'unes primers dies en estat de xoc, la població del país va sortir al carrer per mostrar el seu desacord amb el govern, llavors liderat pel primer ministre Geir H. Haarde (PI). L'11 d'octubre de 2008, es va celebrar la primera protesta convocada pel moviment ciutadà Veus del Poble. La caiguda dels bancs -amb conseqüències internacionals, ja que algunes entitats islandeses havien obert oficines a la Gran Bretanya i Holanda- i la manca de recursos públics per fer front a totes les pèrdues van fer tèmer a la població que les repercussions econòmiques de la crisi les acabarien pagant les famílies. Amb l'arribada de 2009, les

protestes van revifar amb l'objectiu de fer caure el govern. Ja a mitjan gener, diversos grups de gent es van organitzar a la plaça del Parlament per fer torns de protesta -el fred era intens- ajudant-se d'estrís de cuina per fer soroll, va ser l'anomenada *revolució de les cassoles*. El 22 de gener, la revolució s'intensifica quan 2.000 persones rodegen l'edifici del parlament i llancen focs d'artifici, pedres i tota mena d'objectes fins que la policia carrega per primer cop a la histò-

ria d'Islàndia (independent des de 1944) fent ús de gas pebre.

Però el govern ja es troba en una carreró sense sortida, gairebé literalment, donades les escasses dimensions del parlament, la poca tradició repressiva del país i els milers de persones que es concentren cada dia per esperar la sortida dels membres del govern. Finalment, el 26 de gener, el govern presenta la seva dimissió, se'n forma un de provisional i es convoquen eleccions al Parla-

Les mobilitzacions ciutadanes van fer caure el govern de Finlàndia el gener de 2009 / ODDUR BEN

ment. La primera victòria de la població islandesa sobre la seva classe política es presenta com un bri d'esperança per a la resta de moviments socials europeus, que veuen en la *revolució de les cassoles* un exemple a seguir. Fruit dels resultats electorals del 25 d'abril de 2009, l'Aliança Socialdemòcrata i el Moviment d'Esquerra - Verds van formar coalició per governar Islàndia durant el període més complex de la història recent de país. Les seves principals promeses eren

ecofestes
solucions ecològiques per a les teves festes !!

93 837 15 48
www.ecofestes.com

impulsar fortes reformes econòmiques, una constitució redactada pel poble i iniciar les negociacions amb la Unió Europea per adoptar l'euro. Tanmateix, la coalició de centreesquerra ha decebut profundament el seu electorat, cosa que explica, en part, el retorn al govern del PI i el PP de la primavera passada.

EL DEUTE I LA CONSTITUCIÓ

Un dels grans errors que va cometre el govern sorgit de les urnes el 2009 va ser sucumbir a les pressions internacionals -liderades per l'FMI- i acceptar la proposta d'acord per sanejar el deute dels bancs privats islandesos (aleshores ja nacionalitzats) amb les inversores estrangeres de la Gran Bretanya i Holanda. És el que es coneix com el cas Icesave, nom comercial de l'entitat financera que havia generat el deute fora de l'illa. El centreesquerra va mostrar el seu suport a crear una taxa especial a través de la qual cada família islandesa havia de pagar 48.000 euros en quinze anys. La ciutadania es va tornar a mobilitzar, el 2 de gener de 2010, per aturar la proposta encenent fogueres i llançant bengales en senyal d'emergència. Aquell mateix dia, les persones concentrades van presentar al president d'Is-

La primera protesta convocada pel moviment ciutadà Veus del Poble es va celebrar l'11 d'octubre de 2008

làndia, Ólafur Ragnar Grímsson, 56.089 firmes (equivalents a més del 23% del cens electoral) en contra del rescat dels bancs amb diner públic. Tres dies més tard, Grímsson es va negar a signar la llei aprovada pel Parlament fent ús per primer cop a la història d'aquest veto presidencial i forçant, així, la convocatòria d'un referèndum, que es va celebrar el 6 de març de 2010 i en el qual el 98% de votants van mostrar la seva oposició rotunda a la proposta. Grímsson va tornar a rebutjar un segon acord i va ser portat a referèndum el 9 d'abril. De nou, un 58,9% de votants es van negar a pagar el deute en les condicions imposades des de l'exterior.

Si, a aquests intents de l'Aliança Socialdemòcrata i el Moviment d'Esquerra - Verds d'acceptar les pressions interna-

cionals per pagar el deute, hi sumem el fet que el nou líder del Partit Progressista (des de 2009), Sigmundur David Gunnlaugsson, va ser la veu més contundent en contra d'aquestes propostes i que una sentència del tribunal internacional EFTA va donar la raó, el mes de gener passat, a les ciutadanes que es van negar a pagar el deute en les condicions que se'ls imposava, descobrim una de les claus del perquè del retorn al poder, aquest 2013, dels partits que governaven abans de la crisi. Des del mes de maig, Gunnlaugsson és el nou primer ministre d'Islàndia.

Però la gran decepció dels moviments socials, que explica la pèrdua de catorze diputats de la coalició de centreesquerra en els darrers comicis, no va ser la posició del govern en el cas Icesave, sinó el procés constitucional impulsat pel Parlament des de l'any 2010. En aquest procés, 25 ciutadanes escollides a les urnes van formar un Consell Constitucional, que va treballar i, finalment, el 27 de juliol de 2011, va aprovar per unanimitat una proposta de constitució. L'esborrany constitucional es va presentar seguidament al Parlament, que l'havia de votar. Però, després de rebre crítiques per part d'un informe publicat a inicis d'aquest any per la Comissió de Venècia (institució assessora en processos constituents que depèn del Consell d'Europa), basant-se en els perills d'una democràcia partici-

pativa i en la inconveniència de donar quotes de poder altes a la població en el procés legislatiu, l'esborrany constitucional mai no ha arribat a ser aprovat. A finals de març, el professor d'Economia de la Universitat d'Islàndia i membre del Consell Constitucional, Thorvaldur Gylfason, ja va publicar un article a Internet on afirmava sense embuts que el Parlament havia "matat la constitució" escrita pel poble. De fet, s'havia de votar durant l'última sessió del Parlament abans de les eleccions, però un misteriós error de forma en la presentació de la proposta va fer que aquesta ni tan sols fos votada pels diputats i les diputades de la cambra, durant una sessió molt tensa que va acabar a les dues de la matinada. Gylfason ha confessat que, des de l'inici del procés, va rebre informacions internes que ja apuntaven a un moviment a l'ombra -incloent membres de tots els partits, tan de dretes com d'esqueres- que faria i farà tot allò necessari per evitar l'aprovació del nou text constitucional.

UN FUTUR INCERT

En aquest context de decepció generalitzada entre la població d'esqueres, van arribar les eleccions del 27 d'abril i el Partit Progressista i el Partit de la Independència van obtenir dinou representants cadascun, fet que els atorgava una majoria de 38 escons en un parla-

El president del Partit Progressista Sigmundur David Gunnlaugsson (a l'esquerra) i el líder del Partit de la Independència Bjarni Benediktsson després d'obtenir la majoria parlamentària el 27 d'abril de 2013 / BRINJAR GAUTI

ment que en té 63. La massa de votants sembla haver oblidat la responsabilitat d'aquestes formacions en la creació de la bombolla financera (l'antic primer ministre Haarde va arribar a ser culpable per negligència i mala gestió per un tribunal especial, sense conseqüències econòmiques ni pena de presó) i la promesa d'una rebaixa d'impostos i de les quotes hipotecàries, tot i ser inviable, ha convingut una població que, malgrat la seva cultura democràtica, s'ha d'entendre com una societat neoliberal i eminentment consumista. Malgrat les victòries ciutadanes, el futur d'Islàndia no és gens esperançador. Si bé hi ha hagut una recuperació econòmica, aquesta s'ha basat en la devaluació inicial de la moneda i en mesures de control extraordinàries per evitar una fuga de capitals. Mesures que el nou govern s'ha compromès a reduir i que comportaran que les grans fortunes del país busquin altres mercats d'inversió més atractius. De fet, els darrers mesos, s'han alçat veus que alerten que Islàndia, en termes econòmics, és una "bomba de rellotgeria". Així ho defineix Cyrus Sanati, periodista *freelance* especialitzat

La massa de votants sembla haver oblidat la responsabilitat dels partits de centredreta en la creació de la bombolla financera

en economia internacional, que avisa del perill d'un nou col·lapse econòmic i de les repercussions que això podria generar a la resta del continent, ja que empobriria encara més les classes populars de tot Europa. De moment, el nou govern ho nega tot. S'ha posat mans a la feina i el primer que ha fet ha estat abaixar els impostos. Concretament, ha eliminat la taxa al sector pesquer, que es troba en mans de les famílies més riques del país i que històricament han format el *lobby* de poder més influent. A més, ara, el cap del govern, Gunnlaugsson, es passeja per Europa a la recerca d'inversores estrangeres donant lliçons d'economia. "El col·lapse islandès va ser conseqüència de la regulació europea. Nosaltres hem après la lliçó. Europa, no". Sembla que la memòria de peix, a Islàndia, no és tan sols cosa de les votants. ◀

II Fira d'economia solidària de Catalunya
Una economia al servei de les persones

Organitza: Xarxa d'Economia Solidària **FESC**

26 i 27 d'octubre de 2013, a la Fabra i Coats, Barcelona

RÚSSIA // UN TESTIMONI EXPLICA LA SEVA VIVÈNCIA DE LES JORNADES DEL 3 I EL 4 D'OCTUBRE DE 1993

El cop de Boris Ieltsin, vint anys després

Després de l'aplicació de les 'teràpies de xoc', el descontentament augmentava a Rússia. Les relacions entre la presidència i el parlament es van deteriorar, arran de la creació d'un corrent parlamentari contrari a l'agenda neoliberal. El 21 de setembre de 1993, Boris Ieltsin va decretar la dissolució del Congrés dels Diputats del Poble de Rússia i del Soviet Suprem, tot i que la constitució vigent no li ho permetia. El parlament va rebutjar el decret presidencial, va aprovar la destitució de Ieltsin i va nomenar Aleksander Rutskoi com a president. La situació de poder dual es va solucionar, finalment, per la via de la força. Poch-de-Feliu (Barcelona, 1956), com a corresponsal a l'URSS/Rússia, va ser testimoni de les jornades del 3 i el 4 d'octubre de 1993. Una experiència que el periodista català va incloure en el seu llibre 'La gran transició' (Crítica, 2003) i que, vint anys després, ha sintetitzat per la DIRECTA.

Rafael Poch-de-Feliu
Moscou

@La_Directa

Diumenge, 3 d'octubre

El dia 3, la manifestació va arrencar a les 14:30 a la plaça d'Octubre. Hi participaven prop de 15.000 persones. A les primeres files, hi dominava el jovent. Ningú no portava pals, barres ni tampoc armes. Una hora més tard i després de trencar successius cordons policials, que van cedir i es van retirar sense esmerçar-se per interrompre la marxa, la manifestació va arribar a la Casa Blanca. A les tres, la ràdio informava que el president Ieltsin es trobava al Kremlin "per estudiar la situació". Ieltsin havia arribat al Kremlin en helicòpter i tenia l'aparell preparat per si havia de fugir.

La ruptura del cinturó de ferro va causar una gran eufòria, tant a la manifestació com entre els assetjats al parlament. El president en funcions, Rutskoi, i el president del parlament, (Ruslan) Jasbulatov, ja alliberats de l'aïllament al qual havien estat sotmesos durant tretze dies, van creure per un moment que es trobaven davant una nova Revolució d'Octubre i van cridar a prendre l'edifici de l'alcaldia de Moscou, el Kremlin i la seu de la televisió. Gent armada del parlament va entrar a l'alcaldia i, durant el tiroteig que va seguir a continuació, abans que els policies de l'edifici fugissin a la desbandada, un policia va resultar mort. En un ambient festiu, que es vivia com "l'alliberament del parlament per part del poble", la manifestació va partir cap a la seu de la televisió, que durant mesos els havia estat dedicant adjectius tan poc afalagadors com "feixistes" i "lumpen". Cap a les sis de la tarda, els manifestants van començar a arribar a la seu de la televisió. Un petit grup armat -vaig distingir diversos fusells i un llançagranades- intentava que els obrissin les portes, sense aconseguir-ho. Va haver-hi un tret del llançagranades i diversos trets de fusell. La ràdio va informar, més tard, que un policia i un empleat de la televisió havien mort en aquell breu intercanvi de foc. Poc després, al vespre, una pluja de foc creuat va caure sobre la multitud des de l'edifici central de la televisió i des dels voltants. La gent armada de la manifestació va desaparèixer. Diversos blindats es van sumar al tiroteig. Van caure periodistes, adolescents, jubilats, metges, auxiliars i voluntaris que intentaven recollir els ferits, gent que fugia i gent que estava estesa a terra per protegir-se. El foc era completament indiscriminat i unilateral, perquè ja no hi havia cap mena de resistència. Els que disparaven eren diversos centenars de membres de la unitat especial Vítiaz del Ministeri de l'Interior, que portaven unes quantes hores als edificis. Van morir 42 manifestants i curiosos i 114 van resultar ferits.

Un tanc davant la Casa Blanca de Moscou el 4 d'octubre de 1993 / JEREMY NICHOLL

Dilluns, 4 d'octubre

El foc contra el parlament va començar a les set del matí. A les nou del matí del dia 4, diversos tancs van prendre posicions davant la Casa Blanca. Una hora després, els tancs van començar a disparar. Els projectils guiats per làser entraven per les finestres sense fer malbé la façana. Assegut a la riba del riu Moskvà, commocionat per la imatge de l'emblemàtic edifici del parlament fumejant, vaig distingir dos tipus d'espectadors al meu voltant: els qui reien i s'alegraven d'aquell espectacle i els qui s'ho miraven sense dir res. Vaig estar allà prop d'una hora, però no vaig veure ningú que realment ho lamentés. A banda del canoneig dels tancs, hi havia un tiroteig intens, sobretot des de l'altra banda del riu. Des de l'edifici assetjat, es va disparar més aviat poc. Aquell matí, segons les xifres oficials, van morir 103 persones, 22 de les quals eren soldats i agents del Ministeri de l'Interior. La majoria d'aquests soldats van ser víctimes de francotiradors que es trobaven lluny del lloc dels fets. Al recinte d'un estadi proper a la Casa Blanca, un grup va ser afusellat per la policia. A l'interior de la Casa Blanca, el clima d'eufòria del dia 3 es va transformar en una "tensa espera del final" quan es van conèixer les notícies de la massacre de la televisió. Un miler de persones, diputats, treballadors dels serveis de l'edifici, administratius i periodistes es van concentrar a la sala del soviets de les nacionalitats, sense finestres i protegits del tiroteig. Allà no hi havia armes i tampoc no hi va haver escenes de pànic. A les quatre de la tarda, van ser evacuats de l'edifici pel grup especial antiterrorista Alpha. Diversos diputats van ser colpejats salvatgement per policies borratxos a la sortida del parlament. Els van escopir a la cara, els van colpejar amb la culata dels fusells i els van anomenar "jueus". Alguns van patir simulacres d'afusellament i els agents van robar-los tots els diners que portaven a sobre. Aquell mateix dia, es va decretar la "suspensió" de trenta periòdics i organitzacions polítiques (de tots colors). Al llarg de la setmana següent, 19.000 persones van ser detingudes arbitràriament a Moscou, entre elles, hi havia milers de caucasiens, detinguts per motius exclusivament ètnics. En total, els dies 3 i 4 d'octubre, segons el càlcul oficial, van morir 147 persones i unes altres 372 van resultar ferides.

EXPRESSIONS

/LOURDES LAO

A Benicarló, taps i distorsió

El Cicle de Músiques Independents Plug In The Gear segueix, un any més, amb el millor hardcore, punk i metall

Oriol Fuster
@La Directa

Als *caduferos*, se'ls coneix més que res per la carxofa, la gamba o el llagostí. Però no només de menjar se nutrix l'ésser humà i, a Benicarló, també podem trobar un altre aliment: el Cicle de Músiques Independents Plug In The Gear. Hardcore, punk, metall: tralla de qualitat, no apta per a orelles sensibles o sense taps, a Bló, centre i rovellet de l'ou del país.

Aprofitar la posició estratègica de les Terres de l'Ebre i el Maestrat entre Barcelona i València per invitar músics de primera categoria a fer parada i fonda a Benicarló; músics que, en la majoria dels casos, per qüestions de *cachet*, no podrien actuar mai en una ciutat menuda com esta. Sobre el paper, sembla fàcil; a la pràctica, no ho és tant. Però més d'una dècada després, el Plug In The Gear con-

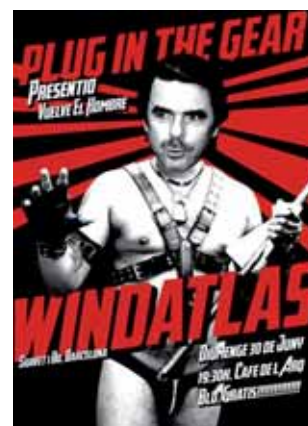
El cicle ofereix al públic actuacions de grups de primera categoria gratuïtament

tina donant guerra; "*kicking ass since 2002*", que diuen elles. Onze anys oferint al públic, en un ambient pràcticament íntim, les actuacions de grups de primera categoria... i gratuïtament, ja que són moltes les sales i els espais culturals de la ciutat que han acollit els diferents concerts al llarg d'aquests anys. Així doncs, les col·laboradores actuals són Café de l'Arq, Llibreria Papereria Mulet, The Happiness Project, KLS i IAimprés & Vinilclick. Això sí, sense oblidar les *supporters* d'altres anys, que han ajudat a

aconseguir que l'esdeveniment segueixi gaudint d'aquesta bona forma: El Bosc, 964records & Studios, DB Land, Aquarium, Cactus Bar o Rock Town. Un altre punt que cal destacar del festival són els cartells -sempre subversius i directes a la nau- que, des de fa anys, il·lustren els diferents concerts. En el cas d'aquesta edició, destaquen els que fan referència directa a les retallades del govern de la Generalitat, o bé el cartell que anuncia el grup Crown, on apareix la cara de Gallardón, responsable de l'anunciada reforma de la llei de l'avortament, amb el cos d'un fetus. Així doncs, la crítica i la ironia són parts visibles i tenen un pes important en l'esdeveniment.

La temporada tardor-hivern 2013-2014 ha començat forta. Després de l'actuació de Família Miranda, Cuello o uns ja no tan desconeguts Flyingpigmatanza, l'octubre s'inicia -sota el lema explícit *Amaga amb el referèndum, retalla amb la tisora*- amb l'actuació, el divendres 4, dels cordovesos Viva Belgrado. De la mateixa manera, El Lion Café continuarà acollint el cicle, de moment, fins a finals de desembre -fum, fum, fum. El novembre vindrà amb els teòricament desapareguts Xmil, sabadellencs apadrinats per la sempre recomanable BCore, el dia 9; i els valencians Cabalgata Còsmica i el seu protoheavy, acompanyats dels postroquers barcelonins Maamut el 23 o 30 -pendent de confirmació. El 21 de desembre, finalment, per tancar temporada, concert doble i experimental: Greus i Mesa Camilla. Arriba el fred i tocarà fer exercici: dos flexions, quatre abdominals, taps a les orelles i... al *pogo*. ◀

Cicle de Músiques Independents Plug In The Gear 2013
Diferents espais i sales de Benicarló. Gratuït
www.facebook.com/pluginthegear

Els cartells dels concerts del cicle Plug in the Gear també són una eina de denúncia social

Adéu al jardí de les delícies

El Círcol Maldà tanca, després de cinc anys d'activitat escènica pletòrica. En parlem amb Pep Tosar, el director d'un espai únic que ha ofert un teatre íntim i lliure basat en la reflexió, la lírica i l'emoció

Roger Bonastre
@La_Directa

El diumenge passat, 29 de setembre, a quarts d'onze del vespre, en un raconet del centre del Barcelona, el senyor Sommer es va endinsar a les profunditats del llac per última vegada. I, amb ell, l'espai que ha acollit la darrera ronda de representacions, el Círcol Maldà. Habilitat des de l'any 2008 per Pep Tosar i un reduït grup d'escuders fidels en una de les estances del palau Maldà, el Círcol ha ofert, durant cinc temporades, una proposta de teatre poètic, conceptual, íntim, intel·ligent i meticulós. Una sala amb una singularitat evident, tant per les condicions de l'espai (un edifici barroc del segle XVII), com per l'essència de la programació, de caire intel·lectual i profundament emotiva. Convertit en un petit baluard del teatre d'autor i estimat amb devoció per un públic minoritari però incondicional, ara es veu forçat al tancament.

La versió oficial s'empara en un problema immobiliari. La família Vilallonga, propietària de l'edifici, no ha volgut renovar el contracte a Tosar i el seu equip perquè continuïn treballant al Círcol. Encara que el dramaturg defugí el xoc amb elegància, deixa entreveure un desencís proper a la decepció. Artista de reconegut prestigi, admirat especialment a la perifèria del circuit oficial i amb un bagatge professional contrastat, Tosar esgota els últims dies al Círcol des de la talaia del seu despatx del carrer del Pi, esperant, en va, una sortida, igual que Giovanni Drogo, des de les muralles de

la fortalesa del desert dels tàrtars, espera una catarsi que no ha d'arribar mai.

"Potser la nostra proposta no els ha entusiasmat o no hem acabat de caure'ls bé. Tots els que havien passat per aquí han marxat abans d'hora; jo sóc el que ha durat més. Aquest projecte s'ha consolidat perfectament i és per això que me'n vaig d'aquí amb el cap ben alt. He complert al peu de la lletra el que vaig explicar públicament que volia fer. Jo miro endavant, però veig el que veu tothom: fosca".

CINC ANYS DE SOLITUD

Un cop assimilat el tancament, la incertesa ho embolcalla tot. La preocupació principal és que l'aterrament a un nou espai s'eternitzi i, en conseqüència, l'equip es dilueixi i es dispersi. Tosar és conscient que sempre han tingut les de perdre i ara veu que el seu projecte penja d'un fil mentre les institucions se'n mig desentenen.

"L'administració hauria de mostrar-se més preocupada pels projectes independents, música, teatre i arts en general. La implicació per les infraestructures oficials, públiques, és desproporcionada. El teatre independent viu una situació paupèrrima, al Maldà i a tot arreu, pròpia d'una cultura tercermundista".

Bon coneixedor de l'escena contemporània europea, Tosar admira altres models de gestió cultural i en reivindica l'assimilació. Sense necessitat d'aspirar a imitar França o Dinamarca, es fixa en Portugal i Polònia.

"Són dos països plens de realitats independents que estan completament ateses. Allà, les companyies disposen

d'un lloc per treballar. També s'ha retallat el finançament, però els pressupostos culturals són superiors, en percentatges, que a Catalunya, tot i que Lisboa no depèn, com nosaltres, d'una altra realitat social i política ni de cap entelèquia nacional".

Entre els tres organismes públics, l'ICUB (Ajuntament), l'ICEC (Generalitat) i el ministeri, l'aportació amb prou feines arriba al 20% del pressupost. La resta s'ha cobert amb taquilla (la sala tot just compta amb 60 butaques), voluntariat i campanyes puntuals de micromecenatge. L'aventura va ser una odissea des del principi.

"El teatre independent viu una situació paupèrrima, al Maldà i a tot arreu, pròpia d'una cultura tercermundista"

"Teníem una credibilitat professional inexistente i vam començar amb un finançament raquític. Actors, gerents, comptables, tècnics, il·luminadors i jo mateix, tots, hem treballat sense cobrar. Si haguéssim hagut de viure del Círcol, haguéssim estat apanyats! El desastre descomunal va ser obrir quan la crisi era un rumor; i com hem anat veient, no ho era, era una realitat com un temple que s'ha anat agreujant".

Mercè Arànega, Miquel Gelabert i Pep Tosar durant una representació de 'Molts records per Ivanov'

ARQUEOLOGIA LITERÀRIA

Durant cinc anys, la cartellera del Círcol s'ha vertebrat a través d'una triple programació paral·lela. Una de teatre regular (de dijous a diumenge), el mascaró de proa del projecte; una de propostes experimentals, de laboratori (dimarts i dimecres), i actuacions de jazz a càrrec de tota mena de formacions i repertoris. La carta de navegació era inequívoca, amb la llibertat com a principal motor creatiu.

"Volia fer un teatre d'idees, lliure; i me'n vaig molt content perquè, durant cinc anys, hem treballat sense pensar mai en la taquilla. Els avatars econòmics mai no han condicionat la naturalesa d'un espectacle. Hem fet els espectacles que consideràvem necessaris per comunicar-nos amb un públic determinat a través d'uns discursos, d'uns posicionaments ideològics i d'una infinitud de preguntes que ens han desafiat i a partir de les quals hem construït arguments, personatges i espectacles i hem posat en tela de judici les possibles respostes. Sempre des del mateix punt de partida i, potser, amb diferent fortuna".

A la retina del públic, queden espectacles memorables com els dedicats a Blai Bonet (*La casa en obres*), Damià Huguet (*Esquena de ganivet*) i Guillem d'Efak (*Tots aquests doïts*). La recuperació patrimonial de la poesia balear ha estat un dels cavalls de batalla de Tosar, que ha aprofitat al públic barceloní i català algu-

IAGOALAIAGA

I ELS DETECTIUS SALVATGES

Cançons per recuperar un passat perdut i començar a escriure un futur prohibit

4 OCTUBRE
CASA ORLANDAI
BARCELONA

kasba
MUSIC
www.kasbamusic.com

nes de les figures cabdals de la literatura illenca, entre les quals, Alcover, Costa i Llobera, Rosselló-Pòrcel i Bauçà (reunits, tots ells, a *Mallorca vers a vers*). També ha tingut temps de reinterpretar i versió alguns dels seus referents intel·lectuals europeus, de Tabucchi (*Nocturn*) a Bernhard (*Allò de què parlem roman inexplorat*), i d'oferir una reflexió serena i crítica sobre la deriva de la ciutat en el món contemporani. Un itinerari entre la fantasia i el descens als inferns amb parades a Lisboa, París i Moscou i epicentre a Barcelona (*Un dia d'aquests, El mestre i margarita*).

"Aquests són els materials als quals he dedicat molt de temps. Aquí, hi he trobat ressonàncies sobre les meves pròpies preocupacions existencials. Els he remenat per donar-los una forma teatral i, a partir d'aquí, comunicar-me amb el públic. El fet teatral és bàsicament això".

Si hi ha un espectacle que podria resumir l'essència del Círcol i del seu mentor, és *Molts records per Ivanov*, a partir de l'obra de Txèkov. Estrenat la primera temporada, va propulsar el Círcol a una nova dimensió i va servir per revelar al públic una nova manera de fer teatre, un teatre que parteix d'una sòlida base narrativa per enlairar-se, per les venes de l'emoció, fins a altituds desconegudes.

"Els dirigents han aconseguit banalitzar el ciutadà i el ciutadà banalitzat reclama una cultura banalitzada"

"A l'*Ivanov*, van sublimar moltes de les meves inquietuds. Mai no havia anat tan lluny amb aquest llenguatge ni amb les imatges ni amb la narrativa documental. Estic esperant que arribi el moment de tornar-lo a fer".

Tosar ha escollit el seu muntatge fetitxe, *Sa història des senyor Sommer*, per acomiadar-se alhora del Círcol i del mític personatge creat per Patrick Süskind. Després de vint anys i més de 1.000 representacions, Tosar tanca una porta amb doble cadenant.

"El *Sommer* no el faré més perquè m'ofego. No és que m'avorreixi, és que no puc més. Ja no tinc aquella energia de

fa vint anys. En tinc una altra, però aquella ja no. És una *suite* esgotadora d'una hora i trenta-cinc minuts".

UN RAI A LA DERIVA

Escoltant Tosar, un s'imagina els irreductibles del teatre independent com els robinsons desesperats del Rai de la medusa de Géricault. Tosar denuncia un *establishment* que, literalment, ha aniquilat la cultura alternativa, no a les antípodes, però sí al revers de la cultura oficial que funciona a ritme de titular.

"Tot el que ara es fa aquí ho trobo obsolet; el teatre i la cultura han perdut el nord. Als anys 90, en aquest país, s'iniciava la decadència de valors després de l'efervescència postdictadura, quan tot eren ganes de renèixer i construir, però aquesta energia va ser mal pilotada, mal administrada. Vam haver de sincronitzar-nos amb Europa i ens hem quedat tots desconcertats".

L'aterratge ha estat particularment cruel a Barcelona, una ciutat que va viure un auge gloriós a cop d'infraestructura pantagruèlica i que, ara, amb una bufetada, es desperta estabornida, tot contemplant que aquest castell de serpentes i cel·lofana no era de ciment armat, sinó de sorra.

"A Barcelona, ara patim els efectes col·laterals de les Olimpíades. La cultura

és fixa en un sol valor, els diners, és a dir, els macroesdeveniments i la recerca del màxim benefici econòmic (no només aquí, a tot arreu, a Europa també). El deliri econòmic ens ha agafat indefensos, desprotegits, en pilotes".

Tosar argumenta que els capitans de la nau que va sortir propulsada del miracle dels noranta va arrasar amb tot el que trobava al seu pas. El problema no és la velocitat, sinó la falta de rumb i el menyspreu per la identitat, el matis i el pensament. Fins que, a última instància, es falta el respecte al públic espectador.

"Sortíem d'un lloc que no sabíem quin era i anàvem cap a un altre lloc que encara coneixíem menys. A altres països, estan resistint d'una altra manera. La banalització de la cultura no és exclusiva dels països del sud. Els dirigents han aconseguit banalitzar el ciutadà i el ciutadà banalitzat reclama una cultura banalitzada. Al ciutadà preocupat, crític, format, culte, no li podem oferir una cultura banalitzada perquè s'enfadaria. El teatre és per aprendre i sortir més preparat per enfrontar-se al que ens espera al carrer, a la manera de Lorca. Quan vaig arribar aquí, als anys 80, el 100% de les companyies i la professió es dedicaven a això. Ara som a l'altre extrem. Ha estat una transformació brutal".

Víctor Pi i Pep Tosar en un fragment de "Nocturn", una peça que redimensiona el "Réquiem" d'Antonio Tabucchi / CIRCOL MALDA

Ara que el temps permet contemplar amb més perspectiva aquells dies de vi i roses, es fa més evident la connivència de les altes instàncies amb una sèrie de poders fàctics. Una aliança gens innocent en què els mitjans de comunicació han exercit un maquillatge clau. Lluny de rentar-se'n les mans i exercir de cronistes passatgeres d'una defunció prematura, les periodistes culturals del país també han d'abocar-se a una autocrítica gens supèrflua.

"Els periodistes han fet tot el que han pogut, però hem fet moltes rodes de premsa en què ens hem menjat els cacauets nosaltres. No ha vingut absolutament ningú. Els diaris, que ordenen, manen i marquen el nord diuen als periodistes que no vinguin, però, des que vaig dir que tançàvem, no paro de fer entrevistes".

UN BRI D'ESPERANÇA

No tot està perdut. Ni de bon tros. Un dels pocs avantatges de la precarietat és que un s'acostuma a sobreviure amb poc i, quan es té poc, es pot aspirar a tot. Tosar albira una nova via de creació, en consonància amb el seu pols creatiu i les seves inquietuds, angoixes i anhels.

"La tendència és un renaixement de la recerca de les idees estètiques, de possibles respostes a les preguntes que més ens inquieten, d'una metafísica que sigui capaç de fer comprendre què dimonis està passant i on ens hem de situar. Busquem respostes a una determinada època. La cultura no hauria de servir per això? El teatre crea uns instants de lucidesa on el creador intenta recrear aquestes idees i l'espectador pot dedicar-se a acompanyar l'interpret".

S'acaba, doncs, una etapa. La mort d'un teatre sempre és una petita gran tragèdia i, avui, és just que Barcelona plori pel final d'un teatre que confirma la profecia de l'enginyer de *Blade Runner*: "La llum que brilla el doble dura la meitat". I el cert és que el Círcol ha brillat molt. Rere seu, deixa un llegat artístic i humà de gran valor que la ciutat en general no ha sabut o volgut apreciar i que ara costarà molt de recuperar. Un teatre, però, que no morirà. Al contrari, viurà i durant molt de temps, a la memòria de la gent que l'ha construït i que n'ha gaudit. Igual que el record del senyor Sommer, una metàfora cíclicament perfecta del poder de suggestió i evocació del teatre ben fet. ◀

Igor Sádaba, Mario Domínguez, Jaron Rowan, Rubén Martínez y ZEMOS98

La tragedia del copyright

Bien común, propiedad intelectual y crisis de la industria cultural

ISBN 978-84-92559-46-6 | 152 pàgs.

www.viruseditorial.net | www.viruslibreria.net | info@viruseditorial.net
 editorial · distribuidora · librería web

Matar el pare

L'obra d'Antonio Rico 'No tots els mals vénen d'Almansa. Una revisió crítica de la construcció dels Països Catalans' fa una revisió dels vells paradigmes estat nació i aporta propostes noves

Xavier Díez
@La_Directa

Des de principis dels noranta, bona part de les recerques d'historiadors i politòlogues es van centrar a estudiar la fenomenologia de les nacions i les nacionalitats. Amb la caiguda del mur de Berlín, bona part de les investigadores socials van redescobrir el conflicte entre estat i nació que la guerra freda havia deixat ocult i que ressorgia sota fenòmens independentistes.

En relació a això, el món anglosaxó - amb teòrics com Eric Hobsbawm, Benedict Anderson, Michael Billig o Robert D. Kaplan - plantejava la necessària revisió d'una de les qüestions contemporànies centrals. En aquest sentit, els Països Catalans ja feia temps que jugàvem a la primera divisió intel·lectual sobre aquesta qüestió. Fruit de les circumstàncies geopolítiques i de la voluntat existencial, noms com Pierre Vilar, Vicens Vives, Joan Fuster i, posteriorment, Quim Albareda, Antoni Simon, Joan Ramon Resina, Josep Ramon Llobera o Òscar Jané han analitzat en profunditat el fenomen identitari. Aquestes línies d'investigació, en canvi, són un erm dins els cercles acadèmics espanyols, que no semblen comprendre l'asimètrica dinàmica entre estat i nació, o majoritàriament continuen combregant amb plantejaments caducs de divulgacions marxistes que identifiquen nacionalisme i burgesia.

EL CONCEPTE DE 'PAÏSOS CATALANS'

Antoni Rico (Alacant, 1979), familiaritzat amb aquest aparell teòric, irromp en aquests debats acadèmics i s'endinsa en aquest terreny relliscós, contemporàniament líquid i socialment explosiu, segons l'excelsionista conjuntura política actual. I ho fa a partir de l'anàlisi del concepte de *Països Catalans*, de la revisió del pensament clàssic (i diríem que fundacional)

Joan Fuster és un dels pares de la teoria clàssica dels Països Catalans; Antonio Rico en fa una revisió i n'assenyala les esquerdes

de Joan Fuster; i al final s'arrisca amb una proposta política d'exhaustiva elaboració teòrica. Aquest jove doctorand, expert en Fuster i professor de secundària, ressegueix la construcció ideològica, de fonaments fusterians, d'aquest territori definit a partir d'una base lingüística i sotmet el conjunt a una rigorosa crítica de l'historicisme, la definició cultural i l'heterogeneïtat d'un territori que, a la pràctica, desmenteix bona part de la idealitzada comunitat de terres de parla catalana, sotmesa a divisions administratives més relatives que arbitràries. En aquest sentit, tot i que l'obra de Fuster -amb cinquanta anys d'antiguitat- representa un clàssic del pensament contemporani, Rico, en un gest nietzscheà, mata el pare. Assenyala les esquerdes de la

teoria clàssica dels Països Catalans (són especialment afortunats els atacs a la temptació jacobina de bona part de la gent que sosté el concepte) i formula una proposta sòlida, contemporània, reforçadora i atractiva. Reconverteix el missatge resistencialista del pensador de Sueca en un missatge constructivista d'una nació dinàmica, plural i que, necessàriament, s'ha de fonamentar en elements socials.

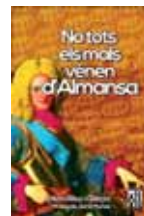
NACIÓ ÚTIL AL POBLE

L'historiador, tot reprentent el confederalisme d'arrel republicana llibertària del XIX, defineix la nació com un concepte fruit de la voluntat política, individual i col·lectiva; bastit des de baix i no pas basat en un innatisme, sinó en la convergència d'interessos. No pas per adapta-

bitat a un motllo preestablert, sinó per agregació de persones i projectes plurals. Al cap i a la fi, la nació només serveix si es posa al servei de la ciutadania, un concepte antagònic a l'imperant i que determina les esquerdes de l'Estat espanyol contemporani. Ras i curt, la nació ha de ser útil a la seva gent, més enllà de llengües, orígens o circumstàncies geopolítiques. Rico evidencia que la nació no és una essència immutable, sinó una construcció dinàmica, canviant i heterogènia.

La nació ha de ser útil a la seva gent, més enllà de llengües, orígens o circumstàncies geopolítiques

És per això que la proposta, en les circumstàncies actuals de ruptura amb Espanya, convida -tàcitament- a una construcció confederal i a terminis. Uns Països Catalans que es poden anar construint a partir de l'atractiu de les seves relacions econòmiques i socials, potser iniciant la seva forma institucional amb la Catalunya administrativa (i la Vall d'Aran) i que vagi sumant adeptes d'una Espanya i una França que fan molta nosa i pocs (i privatitzats) serveis. En certa mesura, és invocar la resurrecció de Pi i Margall i la seva capacitat d'atreure republicanisme polític, igualitarisme llibertari i confederalisme nacional. Una proposta interessant en aquests temps en què els vells paradigmes semblen haver exhaurit antigues energies. ◀

No tots els mals vénen d'Almansa. Una revisió crítica de la construcció dels Països Catalans
Antonio Rico
El Junc, Lleida, 2013

una altra economia és necessària
una altra forma d'estalviar ja és possible

coop57
serveis financers ètics i solidaris
www.coop57.coop

Creació i creixement de les cooperatives de treball
Federació de Cooperatives de Treball de Catalunya

@coopet treball f cooperatives treball
www.cooperativestraball.coop

COL·LECTIU RONDA
assessorament JURÍDIC a PERSONES i entitats d'economia SOCIAL
www.ronda.coop

apunta't a l'ecologisme social
ecologistesinaccio.org/catalunya

impossible
300 grups lluitant per un món sostenible i just

POCA BROMA.

La població està disposada a eixugar una part del **deute**, concretament, la part necessària per eixugar-s'hi el cul.

***

L'honorable **Artur** no acaba de veure clar això del dret a decidir, però reconeix a bastament el dret del poble a **dir-si-sí**.

***

Montoro apareix en una roda de premsa amb mocador palestí i xiruques i afirma: "Som el 99%". Sembla que es referia al percentatge del PIB que representarà el deute públic l'any que ve.

FITXA DE PERSONATGE:

La majoria silenciosa

La majoria silenciosa és intangible, impalpable i incomptable. No participa en manifestacions, no vota i no té cap tendència consumista que la pugui distingir com a massa diferenciada. Però això no representa cap dificultat perquè, des del govern d'Espanya, no només ens assegurin que existeix, sinó que també sàpiguen què és el que pensa. A més, són majoria -és a dir, són més que tota la resta junts- i el fet que un valor inquantificable sigui superior a -posem el cas- un milió i mig de persones deu fer les delícies dels amants de les fal·làcies lògiques, com són els membres de l'executiu espanyol: en concret, de l'apellació a la majoria, *argumentum ad populum*, una trampa que fa dies que coneixem.

D'on sorgeix aquesta massa invisible és tot un misteri, però no podem descartar que sigui la continuació de la tradició mística hispànica (amb les seves aparicions de verges i cors encadenats flamejants, intervencions divines decisives i crema de pagans a les fogueres), a la qual afegirien certs problemes bàsics en aritmètica i algunes disfuncions perceptives.

De fet, el terme pot generar alguna confusió i per això no en recomanem l'ús. Es pot entendre com a majoria silenciosa aquella que omple fosses comunes i cunetes funeràries escampades per tota la Península. No és per casualitat que Espanya és el segon país del món amb més fosses comunes, després de Cambodja. I tota aquesta gent que jau sota terra sí que és silenciosa, perquè una minoria armada la va fer callar. Amb plom. **GUILLEM PELEGRÍ**

BARRI INTERNET

@galapita — @Hibai_ — @josianito

PER LA INDEPENDÈNCIA... TECNOLÒGICA

GNU fa 30 anys

Aquests dies ha fet 30 anys que Richard Stallman va escriure: "Unix Lliure! A partir del dia d'acció de gràcies, començaré a escriure un sistema de programari complet compatible amb Unix anomenat GNU (que significa *Gnu No és Unix*) i ho distribuiré lliurement perquè tots puguin usar-ho. Són molt necessàries les contribucions de diners, programes i equips".

Als anys 70, la informàtica era cosa d'un grupet de gent de la universitat i tècniques a les quals els agradava escriure els seus propis programes i intercanviar-los per correu (correu postal, concretament).

A poc a poc, aquest esperit es va anar perdent amb l'aparició dels primers sistemes operatius Unix i va provocar que algunes idealistes intentessin construir un sistema operatiu des de zero, completament lliure, anomenat GNU. Aquest va ser el naixement del programari lliure, de Linux, de Debian, d'Ubuntu i de la informàtica i Internet tal com les coneixem avui dia.

Com deia el manifest GNU, el programari lliure es basa en compartir:

"Considero una regla fonamental que, si m'agrada un programa, l'haig de compartir amb altra gent a qui li agradi.

Els venedors de programari volen dividir els usuaris i conquistar-los, fent que cada usuari sigui un comprador i deixi no compartir el seu programari amb els altres. Em nego a trencar la meua solidaritat amb altres usuaris d'aquesta manera. La meua consciència no pot acceptar les llicències de programari privat. Durant anys, vaig treballar en un laboratori d'intel·ligència artificial i em vaig oposar a aquestes tendències i males pràctiques. Però he deixat aquesta feina perquè no podia romandre en una institució on es fessin aquestes coses que van contra la meua voluntat.

Per poder continuar utilitzant les computadores sense deshonra, he decidit agrupar un conjunt prou ampli de programari lliure per poder viure sense usar cap programari que no sigui lliure".

Felicitats i llarga vida a GNU!

Web oficial: www.gnu.org/gnu30

SOTHG

Que és l'efecte Streisand

L'efecte Streisand es produeix quan l'intent de censura o ocultament de certa informació a Internet fracassa o, fins i tot, resulta contraproduent per a l'agent censor, ja que la informació acaba sent àmpliament divulgada i rep més publicitat que la que hauria tingut si no l'haguessin intentat ocultar.

El terme prové d'un incident ocorregut l'any 2003 amb l'actriu Barbra Streisand, que va denunciar el fotògraf Kenneth Adelman i la pàgina de fotografies pictopia.com i va exigir que es retirés una foto aèria de casa seva d'una publicitat que contenia imatges de la costa de Califòrnia.

Adelman va argumentar que fotografiar les propietats ubicades a primera línia de costa servia per denunciar l'especulació a Califòrnia.

La imatge es va retirar, però, al mateix temps, es va fer molt popular a Internet. Amb el seu intent de censura, Barbra Streisand va aconseguir que una informació que havia

Encara no està aprovat i per tant "La distribució o difusió pública, a través de qualsevol mitjà, de missatges o consignes que incitin a la comissió d'algun dels delictes de perturbació de l'ordre públic de l'article 508 CP, o que serveixin per reforçar la decisió de dur-los a terme" encara no és delictiu. Per això,

Gallardón, el farem tants escraches que els teus guardaespalles necessitaran un psicoterapeuta.

Gallardón, sàpigues que animem a totes des d'aquí a pertorbar l'ordre fins a fer impossible l'aplicació del teu codi.

Fuck law and order.

passat desapercibuda acabés sent molt famosa. Un altre exemple. La setmana passada, a l'article sobre la reforma del Codi Civil, vam voler cometre un acte que encara no és delictiu però que ho pot arribar a ser si s'aprova el nou codi: la frase *Fuck law and order*, que cloua l'article.

Algú va decidir no publicar-ho, així doncs, el petit efecte Streisand: aquesta setmana surt ressaltat.

EPIC TROLL

Zas, en toda la boca

"Zas en toda la boca" d'Informàtica-Cgt a delegada del govern de Madrid, del PP:

HACKTIVISME

Hackmeeting 2013.

Sestao, 1, 2 i 3 de novembre

Els *hackmeeting*s són trobades anuals gratuïtes, lliures i autogestionades al voltant de les noves tecnologies, les seves implicacions socials, la lliure circulació de sabers i tècniques, la privadesa, la creació col·lectiva i el conflicte telemàtic.

El terme anglès *hackmeeting* ve de la fusió de les paraules *hacker* i *meeting* (reunió o trobada) i significa reunió de hackers. Als *hackmeetings*, hi concorren diversos *hacklabs* i altres grups socialment implicats per fer multitud d'activitats relacionades amb l'alliberament de noves tecnologies, com ara conferències, taules rodones, demostracions, tallers

i altres activitats, totes elles obertes al públic. Els *hackmeetings* es van començar a celebrar a Itàlia a la fi dels anys 90 i s'organitzen a centres socials ocupats autogestionats (CSOA). El primer *hackmeeting* de l'àmbit territorial de l'Estat espanyol es va organitzar en el Centre Social Les Naus de Barcelona l'any 2000.

Si vols participar-hi, contribuir-hi amb xerrades o anar-hi, pots trobar més informació a:

sindominio.net/hackmeeting/wiki/2013

TUIT ROSA

Dilma Rousseff concedeix una entrevista al seu perfil fals de Twitter

Dilma Rousseff, presidenta del Brasil, ha demostrat que té molt més sentit de l'humor que les seves homòlogues de la resta del món. En lloc de denunciar el *fake* del seu compte de Twitter, va acceptar la invitació i va intercanviar missatges humorístics amb el compte fals.

ves.cat/hn3h

Jornada cap a la construcció d'una xarxa per la sobirania energètica

DS5/10 GIRONA
CENTRE CÍVIC DE PLA DE PALAU

Després de la jornada del 8 de juny *Per un canvi de model cap a la sobirania energètica* i amb la intenció de continuar construint col·lectivament un front polític de transformació en el camp de l'energia, ens conviden a participar en aquesta segona jornada.

Ara més que mai, aquesta proposta pren sentit. L'oligopoli energètic espanyol (que ha segregat i perpetuat un model addictiu als combustibles fòssils), l'ofensiva de la reforma elèctrica del Partit Popular del mes de juliol (que posa en risc el futur de les renovables i de l'autoconsum), el preocupant creixement de la pobresa energètica i, com a contrapunt, l'anunci recent de desestimació del *fracking* en territori català (gràcies a la pressió exercida per la Plataforma Aturem el Fracking) donen indicis suficients i esperonen a construir aquest front polític des d'on articular sinergies entre un gran nombre de persones, grups i moviments.

PROGRAMA Sessió I 10h Xerrada introductòria: Conjuntura energètica i propostes per obrir vies cap a la sobirania energètica i la desconexió de l'oligopoli. Ponent: Pep Puig. Sessió II 11h Per què aquest procés? Recorregut fins a la data. Explicació de la jornada i presentació de propostes concretes d'actuació. 12h Pausa cafè. 12:30h Treball en grups de discussió al voltant de les propostes. Dinar Sessió III 16h Relatoria dels grups i valoració general de les propostes. Cap a una Xarxa per la Sobirania Energètica I. 16:45h Propostes generals de treball en xarxa. Què, com, quan, qui ... cap a una Xarxa per la Sobirania Energètica II. 17:30h Síntesi, anuncis i acabament.

<http://canvimodelenergetic.wordpress.com>

DJ03 /10

BARCELONA

Presentació del llibre:
CNT. La força obrera de Catalunya
19h Biblioteca Pública Arús. Pg. Sant Joan, 26. A càrrec de Ferran Aisa

Presentació del Projecte Estarter
19h Escola de l'IGOP. Pg. Urrútia, 17, baixos. Presentació d'un nou espai formatiu per a l'emprenedoria col·lectiva i transformadora
Més info: www.escoladeligop.com

Passi de la pel·lícula
Cuentos de la selva

19h Kan Pasqual, carretera de Vallvidrera a Molins de Rei, km 8,5.
FFCC Les Planes. Més info: kanpasqual.wordpress.com

DV04 /10

BADALONA

Documental: Fake Orgasm: una pel·lícula sobre las mentiras del sexo, arte y otras reflexiones
21h CNT. Passatge del riu Congost, 5-7
Org: Grup Anarquista Sedició

BARCELONA

Xerrada debat:
#Som300. El racisme català
19:30h Ateneu Rosa de Foc. C. Robí, 5
Amb la presència d'Andrés Di Masso (psicòleg social de la UB), Andrés García-Berrio (advocat membre de l'OSPDH) i Youness Darame (membre de #Som300). 23h Festa pel finançament

de #Som300 i d'*Antítesi Revista*, amb Pdj's Sonidero Viral (salsa, bogaloo, electrocumbia, electroswing)

EL PRAT DE LLOBREGAT

Inauguració conjunta de les Jornades d'Ecologia i Cooperació i de les Festes Majors Alternatives la Petita 2013
20h Plaça de la Vila. Passi del documental *La Voz del viento-Semillas de transición*, el testimoni viu d'un moviment que creix. Amb persones i projectes vinculats a l'agroecologia

MALGRAT DE MAR

Presentació del llibre
Artur Mas: On són els meus diners?
20h Ateneu Popular El Rovell. C. de Mar, 77. Amb la presència d'Albano Dante, redactor de la revista *Cafèambilet* i coautor del llibre.

DS05 /10

CALDES DE MONTBUI

Cinquena edició del Festival Enmut
A partir de les 12h al Centre, l'Ateneu Democràtic i Progressista
Corredossos de baix, 1
Més info: www.Festvalenmut.wix.com
Org: Xarxa Ateneus i Ateneu El Centre

EL PRAT DE LLOBREGAT

Jornades d'Ecologia i Cooperació
Tot el programa i més informació a: cepasantfeliu.blogspot.com.es

VILANOVA I LA GELTRÚ

Activitats en suport a la vaga de docents a les Illes
Programa: 19h Concentració. Rbla. Principal cantonada Francesc Macià. 20h Col·loqui amb SOS Educació Garraf, Assemblea dels Drets Socials i Casal Popular de Vilanova. Plaça de la Peixateria. 21h Sopar popular en suport a la vaga. 21:30h PD's i festa a preus populars. Tots els beneficis cap a la caixa de resistència.

GIRONA

Jornada cap a la construcció d'una Xarxa per la Sobirania Energètica
A partir de les 10h al Centre Cívic de Pla de Palau. Més informació a: canvimodelenergetic.wordpress.com

DG06 /10

BARCELONA

Presentació del llibre:
Els fets d'octubre de 1934
19h CSO La Gordíssima. C. Pons i Gallarza, 10. Amb Manel López Esteve, autor del llibre. Més info: elnoibaliarda.wordpress.com

CALDES DE MONTBUI

VI Aplec Modernista Vallesà
A partir de les 12h al Centre, l'Ateneu Democràtic i Progressista.
Corredossos de baix, 1.
Més info: www.centredemocratic.cat

FREQÜÈNCIES LLIURES

Ràdio Bronka 104.5FM Àrea metropolitana de Barcelona www.radiobronka.info
Contrabanda 91.4FM Àrea metropolitana de Barcelona www.contrabanda.org
Ràdio Línea IV 103.9FM Barcelona www.radiolinea4.net | **Ràdio Pica (només web) Barcelona** www.radiopica.net | **Ràdio RSK 107.1FM Nou Barris (Barcelona)** www.radiorsk.info | **Ràdio Trama 91.41FM Sabadell** www.radiotrama.net | **Ràdio Kaos (només web) Terrassa** www.radiokaos.cat | **Postscriptum Radio (només per internet) Terrassa** www.postscriptumradio.org | **Ràdio Pinsania 90.6FM Berguedà** www.radiopinsania.wordpress.com
Ràdio 90 101.4FM Olot www.r90.org | **Ràdio Klara 104.4FM València** www.radioklara.org
Ràdio Maiva 105FM València www.radiomaiva.wordpress.com | **Ràdio Aktiva 107.6FM Alcoi** www.radiokativafm.blogspot.com | **Ràdio Mistelera 101.4FM Dènia - La Xara** www.lamistelera.org | **Ràdio Bala 106.4FM Manresa** <http://radiobalamanresa.wordpress.com>

Coettv Nou Barris (Barcelona) coettv@gmail.com | **Sants TV** <http://sants.tv>
Gramenettv Gramenet del Besòs www.tvgramenet.org

Selecció d'alguns programes de LaTele. Podeu consultar la graella sencera o veure tots els vídeos a www.latele.cat. Emetem des de Plaça Espanya fins a Sant Pol de Mar al **CANAL 37 DE LA TDT**. Resintonitza la teva tele per trobar-nos!
CADA NIT A PARTIR DE LES 20H30 NOUS PROGRAMES!

dilluns: 20:30h. Notícies 1
dimarts: 20:30h. Iv Animalista
dimecres: 20:30h. Contra-Infos

dijous: 22h. Y tu qué miras gilipollas?
El programa de punk de LaTele
divendres: 21h. Programa de falguera

dissabte: 22h. Cineclub 1
diumenge: 21h. La Xerrada

EL TEMPS

DIJOUS 3

Ambient força assolat durant el matí. S'aproparan bandes de núvols a la tarda i cauran els primers ruixats i tempestes a Ponent.

DIVENDRES 4

Una zona d'inestabilitat portarà tempestes fortes a Lleida i a l'interior de Tarragona i Castelló. Ruixats més dispersos a la resta.

DISSABTE 5

Es trencaran els núvols d'oest a est, però els ruixats es mantindran a les comarques de Girona i a l'interior de Barcelona. Més fresqueta.

DIUMENGE 6

Lleuger ascens de les temperatures. La xafogor serà permanent a la costa i el prelitoral. Núvols i clars amb ruixats només a muntanya.

DILLUNS 7

El vent de llevant farà créixer els núvols a les comarques litorals. Cauran els primers ruixats al golf de València i a les comarques d'Alacant.

DIMARTS 8

Es consolida el llevant i s'enforteixen les tempestes al País Valencià, que podran ser fortes i avançar cap a Tarragona durant el vespre.

/ ROBERT BONET

«A Egipte, hem acabat un capítol, però **continuem escrivint el llibre**»

Manel Ros

@manelrosalvador

Quina és la situació a Egipte ara mateix?

La societat està polaritzada entre la Germandat Musulmana (GM) i l'exèrcit. La GM intenta que el seu president torni al poder i l'altre bàndol ha reforçat el cop d'estat. Malauradament, molta gent oblidava el cor de la revolució i no té presents els perjudicis que causa l'actual situació econòmica i social, marcada per l'augment de les privatitzacions.

S'ha acabat la revolució, doncs?

És difícil de dir. Fins i tot podríem qüestionar si el que va passar des de 2011 és una revolució o no. Diguem que aquest capítol s'ha acabat, però encara continuem escrivint el llibre.

Què et fa pensar que encara l'esteu escrivint?

La gent continua patint les mateixes condicions. D'acord que hem fet fora la Germandat Musulmana i que l'important és considerar que tots som egipcis, però continuo sense tenir diners per alimentar els meus fills i faig tres feines diferents. Per tant, res no ha canviat. Ens haurem de despertar i ho farem, la qüestió és quan.

Quina és la situació de l'esquerra anticapitalista i revolucionària?

No et puc donar noms concrets, però, davant la gran propaganda que du a

terme l'Estat, és poc influent i no té cap pla concret per respondre-hi. I els anarquistes tampoc no el tenen.

A què ho atribueixes?

Potser és un error nostre o té a veure amb les circumstàncies que hem hagut de viure, ja que hem dedicat molt temps a combatre l'estratègia propagandística de l'Estat. No només no vam poder fer dues coses a la vegada, sinó que vam haver d'aparcar molts projectes.

«Una revolució és el dia després, el que fas un cop ha caigut el sistema»

Tu vas estar a la presó, què va passar?

Durant el moviment del novembre de 2012, la gent va començar a cremar les seus de la GM. Va ser un moviment molt popular. Cridaven contra els militars, l'Estat i els partits polítics... en definitiva, contra el sistema. Allò va desencadenar una forta repressió, de resultes de la qual em van detenir. De fet, que ens possessin a la presó a mi i als meus amics va ser el més fàcil del procés, ja que arrestaven en massa, milers de persones de cop. Tant és així que, encara avui, hi ha 400 persones desaparegudes. Tot això, sota Mursi.

Com són les presons a Egipte?

Les condicions són miserables. Dorms al terra i et donen menjar en funció de

l'humor dels carcellers. Vam estar així durant vint dies i alguns, fins i tot més. No podíem sortir a fora ni ens deixaven fer res. Només ens treien per anar a judici.

De què se us acusava exactament?

Vam ser arrestats a les quatre de la tarda i l'acusació era que havíem cremat els jutjats d'Alexandria a les onze de la nit. Com pot ser, si a aquella hora ja estàvem a les mans de la policia? Com puc sortir de la presó, cremar el jutjat i, després, tornar a dins? Aquesta mena de coses demostren que vam ser víctimes d'una caça de bruixes.

Què has après durant aquest període?

Que no hi ha cap possibilitat d'arreglar el sistema des de dins.

Però, tu creies en això abans?

Pensava que el problema era Hosni Mubarak. Pensava que, si ens desfèiem d'ell, Egipte seria un bon lloc per viure, però em vaig adonar que no, que el problema era el sistema, del qual Mubarak era el màxim representant. Al final, doncs, es tracta de lluitar a les fàbriques, als barris i contra la pròpia existència del sistema.

I com es pot combatre?

Hauríem de confiar en el potencial i el radicalisme del nostre moviment, que ha d'estar ben organitzat i tenir una alternativa en l'àmbit econòmic. Una revolució no es limita a fer caure el govern, sinó que cal pensar en el dia després, en què fas un cop ha caigut el sistema. ♦

Mohammed Ezz

Anarquista egipci

Mohammed Ezz viu a Alexandria, una de les ciutats més importants d'Egipte, situada a la costa mediterrània. Des que va esclatar la revolució, a finals de gener de 2011, ha viscut situacions que probablement mai no hauria imaginat. Durant aquest temps i fruit de la quantitat de coses que han succeït, la seva manera de veure Egipte i el món ha patit una transformació important. Ell reconeix que, abans, creia que n'hi havia prou amb un canvi de govern i que la caiguda de Mubarak seria suficient per provocar un canvi. Ara, després de veure els tripijocs dels polítics, pensa que lluitar per substituir qui està al capdavant del poder és insuficient: «És més aviat reformista i no pas revolucionari», explica. Mohammed Ezz, que va passar vint dies a la presó sota falses acusacions, es defineix com a anarquista. L'activista denuncia els centenars de desaparicions ocorregudes sota el règim de Mohammed Mursi i que la situació econòmica continua empitjorant, cosa que li fa pensar que la revolució encara no ha escrit el seu darrer capítol.